

Täysistunto

Keskiviikko 12.3.2025 klo 14.00—19.29

6. Pääministerin ilmoitus Euroopan turvallisuudesta sekä hallituksen EU-politiikasta

Pääministerin ilmoitus PI 2/2025 vp

Keskustelu

Puhemies Jussi Halla-aho: Päiväjärjestyksen 6. asiana on pääministerin ilmoitus Euroopan turvallisuudesta sekä hallituksen EU-politiikasta. Pääministeri Petteri Orpon puheenvuoron jälkeen myönnän harkitsemassani järjestyksessä vastauspuheenvuoroja. Vastauspuheenvuorot varataan täysistunnossa V-painikkeella. Keskustelulle varataan aikaa kaksi tuntia. — Pääministeri Orpo, olkaa hyvä.

Keskustelu

14.07 **Pääministeri Petteri Orpo** (esittelypuheenvuoro): Arvoisa herra puhemies! Presidentti Trumpin puhelu Putinille helmikuussa sysäsi liikkeelle prosessin, jonka lopputulema on vielä toistaiseksi meiltä sumun peitossa, prosessin, joka vaikuttaa meille eksistentiaalisin tavoin. Samaan aikaan kävi selväksi, että Yhdysvallat on muuttunut uuden johdon myötä. No, tämä ei sinänsä ollut yllätys. Olimme kuulleet, mitä presidentti Trump kampanjansa aikana sanoi. Kuitenkin näiden vaalilupausten ripeä toimeenpano teki selväksi, että myös meidän, Euroopan, on toimittava. Juhlapuheiden aika on ohi.

Ukrainan, Euroopan ja Suomen on nyt sinnikkäästi tehtävä töitä. Euroopan turvallisuus ja kilpailukyky ovat ennen kaikkea meidän tulevaisuuttamme. Siksi on tärkeää, että Suomen eduskunnassa puhutaan EU-politiikasta.

Suomi ja Euroopan unioni ovat panostaneet pitkään ja määrätietoisesti vahvaan suhteeseen Yhdysvaltoihin. Yhdysvallat on edelleen keskeisin kumppanimme, ja tätä suhdetta pyrimme vaalimaan nyt ja tulevaisuudessa.

Suomen ja Euroopan turvallisuus sekä Ukrainan tulevaisuus ovat asioita, joista meillä on myöskin pitkät perinteet hallitus—oppositio-rajat ylittävästä yhteistyöstä. Suomen vahvuus on, että etsimme näihin kysymyksiin ratkaisuja aina yhteisymmärryksessä. Siksi on niin tärkeää, että keskustelemme ajankohtaisista asioista parlamentaarisesti eduskunnassa.

Euroopalla on edessään valinta: annammeko muiden kirjoittaa tulevaisuuttamme vai osallistummeko sen kirjoittamiseen myös itse. Suomen tavoitteet ovat selvät. Tarve saada oikeudenmukainen ja kestävä rauha Ukrainaan, se ei ole kadonnut mihinkään. Tarve rakentaa vahvaa Eurooppaa, sen puolustusta ja pidäkettä ei ole kadonnut mihinkään. Euroopan on otettava enemmän vastuuta oman maanosansa puolustuksesta.

Puhemies! Euroopassa on kysytty liian usein, kuka on seuraava, kun todellisen tavoitteen pitäisi olla, ettei kukaan ole seuraava. Tähän päästäksemme on toimittava tässä ja nyt. Me tarvitsemme vision, jolla Eurooppa on 5—10 vuoden kuluessa vahvempi ja voimak-

Pöytäkirjan asiakohta PTK 21/2025 vp

kaampi Naton eurooppalainen pilari. Tässä onnistuminen takaa sekä riippumattomuutemme että meidän turvallisuutemme.

Konkreettisesti tämä tarkoittaa esimerkiksi omia vahvoja maavoimia, vahvaa eurooppalaista puolustusteollisuutta, yhteisesti koordinoituja hankintoja sekä Euroopan suorituskykypuutteiden paikkaamista ja puolustuskyykykyksien vahvistamista. Keskeistä on myös kriittisen infrastruktuurin vahvistaminen, sotilaallinen liikkuvuus sekä varautuminen.

Komission odotetaan julkaisevan valkoisen kirjan Euroopan puolustuksen kehittämistä tasan viikon päästä. Odotamme, että tässä viitotetaan selkeä tie Euroopan puolustuksen kehittämiseksi.

Meidän täytyy pistää Euroopan ja Suomen puolustus nyt kuntoon. Tämä vaatii merkittäviä lisäpanostuksia kansallisesti. Jokaisen on lisäksi laitettava oma tonttinsa kuntoon — aivan jokaisen. Mutta tätä myös tapahtuu. Useissa jäsenmaissa, kuten Saksassa, Tanskassa ja Ruotsissa, on jo nähtävissä merkittävä linjanmuutos puolustusrahoituksen ylös ajamiseksi. Viimeksi tänään olemme kuulleet täällä vierailleen Espanjan pääministeri Sánchezin kertovan Espanjan nostavan puolustusmenonsa nyt sille Naton kahden prosentin tasolle, ja tähtäin on ylöspäin.

Mutta on myös asioita, joissa meidän on järkevämpi etsiä yhteisiä eurooppalaisia ratkaisuja. Nämä vaativat myös eurooppalaista rahoitusta. Meille on kuitenkin edelleen tärkeää, että eurooppalainenkin raha käytetään siellä, missä Eurooppaa puolustetaan, tai sellaisiin suorituskykyihin, joilla puolustetaan laajemmin Eurooppaa. Toisin sanoen on tärkeää varmistaa, että eurooppalaiset ratkaisut tuovat aitoa lisäarvoa Euroopan puolustukseen sekä hyödyttävät Suomea ja muita etulinjan maita, joissa tarve on ilmeisin.

Arvoisa puhemies! Viime viikolla Eurooppa teki ryhtiliikkeen. Me kokoonnuimme Euroopan johtajien kanssa ylimääräiseen huippukokoukseen, jota esitin helmikuussa. Kokouksen myötä Euroopan yllä vellonut savu hälveni. Annoimme ennen kaikkea poliittisen viestin siitä, että Ukraina on yksi meistä, yksi eurooppalaisista.

Huippukokous ei jäänyt sanahelinäksi: Komissio sai mandaatin valmistella esitystä eurooppalaisen puolustusteollisuuden ja puolustuksen vahvistamiseksi. Vahvistimme jäsenmaiden valmiuden osallistua Ukrainan turvatakuiden antamiseen.

Suomi toi myös itse aktiivisesti ratkaisuja pöytään. Meidän aloitteestamme komissiota pyydettiin nopeuttamaan Ukrainalle jo päätetyn tuen maksamista tänä vuonna. Meidän aloitteemme Ukrainan tukivälineen monipuolisemmasta käytöstä Ukrainan tuen kasvattamiseksi hyväksyttiin. Linjasimme EU:n kynnyskysymyksistä koskien Ukrainan rauhanneuvotteluita. Suomi piti kiinni siitä ajatuksesta, että itärajan erityinen asema tunnustetaan Euroopan puolustuksessa. Tämä kirjattiin onnistuneesti huippukokouksen päätelmiin. Näistä teemoista keskustelu jatkuu myös ensi viikolla uudessa huippukokouksessa.

Arvoisa puhemies! Turvallisuus ei ole vain sotilaallista varautumista. Turvallisuuden tunto syntyy hyvinvoinnista ja tasa-arvoisesta yhteiskunnasta. Ilman kilpailukykyistä taloutta emme voi pitää huolta hyvinvoinnistamme. Siten vahva ja kilpailukykyinen Eurooppa on myös turvallisempi Eurooppa. Siksi on olennaista, miten hallitus linjaa EU-politiikkansa kilpailukykyyn näkökulmasta. Vahva kilpailukyky tarkoittaa työpaikkoja, innovaatioita ja kestävä kasvua Euroopassa. Tämä koskee niin teknologista kehitystä, pk-yritysten toimintaympäristöä kuin bio- ja kiertotalouden ja puolustusteollisuuden mahdollisuuksiakin.

Komission työohjelma heijastelee hyvin näitä Suomen strategisia tavoitteita.

Pöytäkirjan asiakohta PTK 21/2025 vp

Kilpailukyvyyn osalta korostamme innovoinnin merkitystä EU:n globaalille kilpailukyvylle. Kilpailukyvyyn vahvistaminen vaatii toimialojen uudistamista ja teknologisen kehityksen mahdollistamista.

EU:n digitaalinen johtajuus edellyttää panostuksia murrosteknologioihin, kuten tekoälyyn. Suomi on tällä saralla edelläkävijä. Me panostamme valtavasti uuteen digitaaliseen kasvuun. Tästä kertovat esimerkiksi valtavat datakeskushankkeet, Kajaanissa sijaitseva LUMI-supertietokone sekä juuri perustettu ELLIS-tekoälyinstituutti.

Puhtaassa siirtymässä painotamme markkinaehtoista ja kustannustehokasta lähestymistapaa.

Biotalous ja uusiutuvat luonnonvarat tarjoavat kestäviä ratkaisuja vähähiilisyyteen, haitallisista riippuvuuksista irtaantumiseen sekä EU-alueen huoltovarmuuteen ja ruokaturvaan.

Näissä teemoissa meillä Suomessa riittää myös osaamista. Meillä on valtavasti potentiaalia.

Arvoisa puhemies! Olemme tilanteessa, jossa Eurooppa sääntelee ja Yhdysvallat investoi. Tämä on keskeinen syy sille, miksi olemme jääneet takamatkalle. Kilpailukyvyyn kehittämiseksi tarvitaan myös turhan sääntelyn purkua. Tämä nähdään myös komissiossa prioriteettina.

Vahva ennakkovaikuttaminen on EU-politiikassa kaiken a ja o. Suomi on jo pitkään tehnyt systemaattista vaikuttamista. Tätä työtä pitää jatkaa, ja meillä on siihen nyt erinomaiset lähtökohdat: Meillä on kenties Suomen historian vaikutusvaltaisimmissa komissaarinsalkkuissa. Meillä on ennätysmäärä suomalaisia komissaarien kabineteissa. Euroopan parlamentissa meillä on aktiivisia meppjä eri puolueista. Suomalaiset eri EU-tehtävissä tekevät erinomaista työtä, ja myös järjestöt, yritykset, tutkijat, kaupungit ja media ovat vaikuttavia toimijoita paikan päällä.

Ärade talman! Finland har varit EU-medlem redan i trettio år. Man kunde säga att vi står i ett brytningsskede i vårt medlemskap. Vår uppgift är att säkerställa att Finland och Europa inte är passiva åskådare.

Meidän pitää pystyä nopeampaan toimintaan. Meidän pitää pystyä helpottamaan EU:n päätöksentekoa etenkin ulko- ja turvallisuuspoliittisissa asioissa. Viime kädessä me, päättäjät, olemme vastuussa siitä, mihin suuntaan Suomi jatkaa omassa EU-politiikassaan.

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Edustajat voivat pyytää vastauspuheenvuoroja painamalla V-painiketta. — Edustaja Vikman, olkaa hyvä.

14.16 Sofia Vikman kok (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Ukrainaa on tuettava, se on kohtalonkysymys Euroopalle. Euroopan on oltava tulevaisuudessa sotilaallisilta kyvyiltään vahvempi. Euroopan on myös oltava kilpailukykyinen. Suomen on tehtävä vahvaa ennakkovaikuttamista, ja tässä on Orpon hallitus onnistunut aivan erinomaisesti. Hallituksen tavoitteet ja toimet näkyvät monen ohjelman ja avauksen taustalla. Vahva talous on myös turvallisuuspolitiikkaa, ja EU:n on pystyttävä vahvistamaan jäsenmaidensa turvallisuutta ja turvaamaan myös niiden taloudelliset edut kansainvälisessä kilpailussa. Kun EU on kilpailukykyinen ja talous on kunnossa, pystymme huolehtimaan yhä paremmin kansalaisten turvallisuudesta ja hyvinvoinnista. Kaiken kaikkiaan hallituksen toiminta tur-

Pöytäkirjan asiakohta PTK 21/2025 vp

vallisuutemme vahvistamiseksi ja vaikuttaminen EU:ssa on ollut erittäin vahvaa. Kiitos siitä.

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Edustaja Mäkelä, olkaa hyvä.

14.18 Jani Mäkelä ps (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Kun sanotaan, että jonkun yli ei voi puhua, niin se näyttää tarkoittavan sitä, että jonkun yli on jo, juuri äsken, puhuttu syystä, että sen ylitse voitiin puhua. Tämä Euroopan oma puolustus olisi pitänyt saada aikaan jo vuosikausia sitten. Nyt on korkea aika sen eteenpäinviemiseksi. Se ei vaadi yhteisvelkaa, vaan se vaatii sitä, että jokainen maa huolehtii omista velvoitteistaan, 2 prosentin bkt-osuudesta. Realismia on se, että kun puolustus on kerran ajettu alas, sen rakentaminen uudestaan pystyyn tulee viemään oman aikansa, vuosikausia.

Siitä on helppo olla samaa mieltä hallituksen linjan kanssa, että EU:n pitää päästä eroon tästä järjettömästä sääntelystä. Eli nyt tällaisessa tilanteessa ei ole aikaa pyöritellä niitä pulonkorkkeja, eikä ole varsinkaan aikaa valmistella mitään lyijyammuskieltoja keskellä turvallisuuspoliittista kriisiä. Me Suomea emme saa unohtaa yhteistyötä myöskään USA:n suuntaan kahdenvälisesti. Se tulee vastaisuudessaakin olemaan merkittävin yksittäinen turvallisuuspoliittinen liittolaisemme. On myös varauduttava tilanteisiin, joissa nämä pakotteet eivät tule toimimaan haluamallamme tavalla, vaan kaasua alkaa taas virrata itärajan yli Eurooppaan.

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Edustaja Tuppurainen, olkaa hyvä.

14.19 Tytti Tuppurainen sd (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Suomen etu on vahva ja toimintakykyinen Euroopan unioni. Nyt on Euroopan hetki. Meidän tulee nyt varustautua, meidän tulee pystyä määrätietoiseen yhteiseen päätöksentekoon, meidän täytyy tukea Ukrainaa, ja meidän täytyy huolehtia, että meillä on ne kyvykkyydet, jotta voimme ottaa kohtalomme omiin käsiimme. Tässä Suomen hallituksen linjaa voi kiittää. On erinomaista, että hallituksessa on oivallettu Euroopan idea: meidän tulee toimia nyt yhdessä.

Samaan aikaan täytyy pitää kansalaiset mukana. On ehdottoman tärkeitä, että me huolehdimme siitä, että kansalaisilta tulee luja mandaatti Euroopan varustautumiselle. Siksi me tarvitsemme Eurooppaan uuden yhteiskuntasopimuksen, jossa kansalaisille luvataan pitää huolta paitsi puolustuksesta ja turvallisuudesta myös kansalaisten hyvinvoinnista, arjen turvallisuudesta. Näitä asioita ei voi laittaa vastakkain, koska muutoin me saamme vastamme opposition, me saamme vastamme kansalaiset keltaliiveissä marssimaan Euroopan kaduilla niin sanotusti rauhan puolesta. Tähän meillä ei ole varaa. Pääministeri, oletko te valmis puolustamaan myös sosiaalista Eurooppaa?

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Edustaja Kaikkonen, olkaa hyvä.

14.20 Antti Kaikkonen kesk (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Lähivuosina täytyy merkittävästi parantaa Euroopan puolustusta, mutta myös kotimaamme Suomen puolustus edellyttää lisäinvestointeja. Viime vuosina on tehty isot päätökset ilmavoimiin ja merivoimiin investoimiseksi. Seuraavaksi on varmasti maavoimien vuoro, ja mittaluokka tulee olemaan epäilemättä aika iso — tarpeita on.

Pöytäkirjan asiakohta PTK 21/2025 vp

On myös nähtävissä, että Nato on nostamassa bkt-tavoitettaan ensi kesän huippukokouksessa kolmeen prosenttiin, kenties ylemmäskin. Arvoisa pääministeri, hyvä hallitus, eikö teidän kannattaisi nyt jo tulevassa kehysriihessä iskeä sinne pohjiin tuo kolme prosenttia, niin se helpottaisi puolustussuunnittelua, joka usein on vuosien työtä, ja hankintoja, jotka usein vaativat niin ikään vuosia? Uskon, että tämä olisi järkevä siirto ja ennakkomista tulevaan.

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Edustaja Tynkkynen, olkaa hyvä.

14.21 Oras Tynkkynen vihr (vastauspuheenvuoro): Kiitos, puhemies! Kiitos, pääministeri, selvästä puheesta. Epävakaassa maailmantilanteessa kansalaiset eivät kaipaa sitä, että tilanteen vakavuutta silotellaan tai peitellään, vaan on tarpeen, että kerrotaan suomalaisille suoraan, missä mennään ja mitkä haasteet ovat. Toivon, että tähän Suomen ulko- ja turvallisuuspoliittinen johto pystyy kaikissa tilanteissa.

Ukrainan tukemiseksi tarvitaan nyt merkittävästi lisää voimavaroja, ja valtiovarainministeri Purra on muun muassa pitänyt esillä Venäjän jäädytettyjen varojen ohjaamista tähän käyttöön. Se on ratkaisu, joka ei ole vailla riskejä, mutta sen ratkaisun riskiä pitää suhteuttaa siihen, että Venäjän annetaan voittaa Ukrainassa. Sen skenaarion riskit ovat kerta- luokkaa suuremmat.

Jos jossain EU on perinteisesti ollut hyvä, niin luovien ratkaisujen löytämisessä kriisien keskellä, ja sen takia toivon, että Suomi jatkaa työtä sen eteen, että löydetään luovia, juridisesti kestäviä ratkaisuja ohjata Venäjän jäädytetyt varat kokonaisuudessaan Ukrainan tueksi. [Ben Zyskowicz: Hyvä puheenvuoro!]

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Edustaja Yrttiaho, olkaa hyvä.

14.22 Johannes Yrttiaho vas (vastauspuheenvuoro): Puhemies! Haluan esittää pääministerille suoran kysymyksen: onko Suomi valmistautunut siihen, että Trumpin hallinto saat- taan vaatia Suomea maksamaan ne kustannukset, joita Yhdysvalloille on aiheutunut viimeisen kolmen vuoden aikana amerikkalaisjoukkojen läsnäolosta Suomessa? Suomi päätti toukokuussa 22 hakea Nato-jäsenyyttä. Yhdysvallat siirsi Suomeen asevoimiaan. Joudum- meko me nyt maksamaan joukkojen läsnäolosta?

Suomi on luovuttanut Yhdysvaltain käyttöön 15 tukikohta-aluetta, joista osaan on sijoit- tettu USA:n asejärjestelmiä. Yhdysvallat on aloittanut tiedustelulennot Suomessa, ja sen raskaat B-52-pommikoneet ovat sotaharjoituksissa pommittaneet Suomen maaperää. Jou- tuuko Suomi nyt maksamaan tästä kaikesta? Jos joutuu, kuinka suurista rahoista on kyse? Onko kyse miljardiluokan korvauksista kenties? Ovatko hallituksen ministerit ylipäänsä pohtineet koko asiaa, ja jos ovat, miksi eduskunnalle ei ole kerrottu mitään?

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Ledamot Löfström, varsågod.

14.23 Mats Löfström r (vastauspuheenvuoro): Ärade talman, arvoisa puhemies! Kiitos pääministerille ilmoituksesta ja tekemästään suuresta työstä. — Suomi on aktiivinen Na- ton jäsen, mutta Naton rinnalla Suomi on myös vahvistanut kahdenvälistä yhteistyötä Ruotsin ja Norjan kanssa sekä Pohjoismaiden NB8-ryhmän, JEFin ja EU:n kautta tapahtu- vaa yhteistyötä. Viime viikon ylimääräinen EU-huippukokous oli erittäin tärkeä.

Pöytäkirjan asiakohta PTK 21/2025 vp

On tärkeää korostaa, että nämä eri yhteistyön muodot eivät ole toisiltaan pois vaan vahvistavat toisiaan ja Suomen turvallisuutta. Ne luovat myös eräänlaista turvallisuuspoliittista redundanssia. Samalla on tärkeää Euroopan omavaraisuuden ja puolustuskyvyn vahvistamisen kannalta, ettei heikennetä transatlanttista yhteyttä tai mitään muutakaan.

Puhemies Jussi Halla-aho: Tack, kiitos. — Edustaja Östman, olkaa hyvä.

14.24 Peter Östman kd (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Eurooppa on pitkään nojannut Yhdysvaltojen tukeen, mutta nyt on aika astua ulos mukavuusalueelta ja kasvaa geopoliittisesti ja taloudellisesti vahvemaksi toimijaksi.

Meillä on aggressiivinen itänaapuri sekä erittäin strateginen suurvalta vielä kauempana idässä. Meidän on siksi kommunikoidava ja neuvoteltava Yhdysvaltojen kanssa, jotta se löytäisi paremman suunnan ulkopoliitikassaan. USA tarvitsee Eurooppaa, ja Eurooppa tarvitsee USA:ta.

Euroopan on nopeasti laadittava suunnitelma, jolla Ukraina saa konkreettisesti enemmän tukea muulta Euroopalta. Viime viikolla pidetty EU-huippukokous näyttikin Ukrainan tuelle kauan toivottua vihreää valoa.

Joskus asioita on kerrottava ja selitettävä kärsivällisesti niille, jotka eivät hahmota tilannetta. Tässä suhteessa ovat sekä Suomen presidentti Stubb että pääministeri Orpo osoittaneet omaavansa kansainvälisen diplomatian vaatimaa kokemusta. Sitä tarvitaan nyt.

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Edustaja Harkimo, olkaa hyvä.

14.26 Harry Harkimo liik (vastauspuheenvuoro): Kiitos, arvoisa puhemies! Kiitos pääministerille hyvästä puheesta.

Ukraina on tänään ilmoittanut hyväksyvänsä tulitaukoehdotuksen, ja USA neuvottelee Ukrainan ja Venäjän kanssa. Kysyisin pääministeriltä: miten EU pääsee mukaan näihin pöytiin, ja mitä tiedämme näistä neuvotteluista ylipäänsä, mitä siellä sovitaan? — Kiitos.

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Edustaja Autto, olkaa hyvä.

14.26 Heikki Autto kok (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Kiitos pääministerille erittäin tärkeästä ja ajankohtaisesta ilmoituksesta.

Eurooppa on todella vedenjakajalla, ja on aivan välttämätöntä, että onnistumme rakentamaan Euroopasta Natolle vahvan eurooppalaisen pilarin. Suomen hallituksen määrätietoinen työskentely on viime aikoina edistänyt erinomaisesti tämän tavoitteen saavuttamista, ja huippukokouksessa saavutettu eurooppalainen ryhtiliike on nyt todella tärkeä maanosamme tulevaisuuden kannalta.

Suomen hallituksen EU-vaikuttaminen on muutenkin ollut vaikuttavaa. Komissio on nyt toiminut 100 ensimmäistä päivää, eilen taisi tulla päivälleen täyteen tämä tavoite, ja kun komission ehdotuksia katsoo, niin välillä menee sekaisin, luetaanko Suomen edunvalvontapaperia vai sitä komission valmista esitystä, koska Suomen tavoitteet ovat menneet niin hyvin eteenpäin. Vaikkapa maatalousvisiota voi käyttää tästä esimerkkinä.

Arvoisa puhemies! Kysyisin vielä pääministeriltä tarkemmin näistä Espanjan pääministeri Sánchezin kanssa käydyistä keskusteluista. Ne vaikuttavat erittäin lupaavilta Suomen

Pöytäkirjan asiakohta PTK 21/2025 vp

kannalta, jos Välimerelläkin ajatellaan näin vahvasti [Puhemies koputtaa] Euroopan turvallisuuden rakentamisesta, mitä keskustelut antavat ymmärtää.

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Edustaja Eerola, olkaa hyvä.

14.27 Juho Eerola ps (vastauspuheenvuoro): Arvoisa herra puhemies! Turbulenssi maailmanpolitiikassa on nyt voimakkaampaa kuin mihin ollaan ikinä ehkä totuttukaan. Se, mikä on totta ja oikein tänään, saattaakin huomenna olla aivan päinvastoin. No se, mikä on totta ja oikein, on, että nyt kaikki Euroopan maat satsaavat tähän sotilaallisen puolustuksen vahvistamiseen. Pelkästään USA:n varaan ei enää kukaan voi yksin laskea.

No yhtä mahdollista kuitenkin on, niin kuin ehkä näyttääkin, että Ukrainan ja Venäjän välille saadaan tulitauko ja ehkä sitä myöten rauha. Sen jälkeen alkaa sitten Ukrainan jälleenrakentaminen, ja suhteet Venäjän ja lännen välillä saattavatkin, jos nyt ei normalisoidua, niin jollain lailla palata entistä kohti yllättävänkin nopeasti. Kysynkin, että kuinka valmis Suomi on tähän, ennen kaikkea henkisesti, jos itänaapurin kanssa kohta pitääkin alkaa jos nyt ei kaveeraamaan, niin ainakin jossain määrin käymään kauppaa taas.

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Edustaja Lindtman, olkaa hyvä.

14.29 Antti Lindtman sd (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Täytyy ensin antaa kiitokset pääministerille, että tartuitte ajatukseen tämän ilmoituksen antamisesta, kuten myös tähän ajatukseen ylimääräisen huippukokouksen koolle vaatimisesta ja kutsumisesta. Se todella tiesi paikkansa, koska Eurooppa on nyt todella herännyt uuteen todellisuuteen, jossa Yhdysvaltain uusi hallinto on ottanut etäisyyttä aikaisempiin sitoumuksiinsa ja myöskin muuttanut Ukraina-politiikkaansa.

No, eilen saatiin ensimmäisiä positiivisia uutisia vähään aikaan Yhdysvaltojen ja Ukrainan neuvotteluista. Näyttää siltä, että Yhdysvallat ja Ukraina löysivät yhteisiä askelmerkkejä. Nyt on tärkeää, että jatkovaiheessa, kuten Ukraina on vaatinut, Euroopan on saatava tasavertainen paikka näissä neuvottelupöydissä. Ukrainan tukea on jatkettava. Nämä jäädytetyt varat pitää saada käyttöön. Euroopan investointipankin toimivaltuutta pitää laajentaa. Ja mikä tärkeintä, sanktioita Venäjälle pitää jatkaa, koska missä tahansa muodossa rauhanneuvottelut ovatkaan, mahdollisesti, edessä, [Puhemies koputtaa] on tärkeää, että vahvistamme Ukrainan asemaa näiden neuvottelujen edellä.

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Edustaja Savola, olkaa hyvä.

14.30 Mikko Savola kesk (vastauspuheenvuoro): Arvoisa herra puhemies! Kiitoksia pääministerille rakentavasta yhteistyöstä turvallisuus- ja puolustuspolitiikassa. Kuvasitte hyvin tätä eurooppalaista pilaria Natossa, sitä, kuinka täällä pitää pystyä vahvistamaan puolustusta. Euroopassa on laiminlyöty se pitkään. Suomi on tehnyt oman osansa ja tuottaa turvallisuutta. Mutta nyt kun puhutaan Euroopan turvallisuudesta ja puolustuksen vahvistamisesta, niin monenlaisia rahoitusinstrumentteja on pöydällä. Puhutaan tietenkin jäsenmaitten omasta puolustusmäärärahatason nostosta. Siihen on Nato laittanut omat tavoitteensa: 2 prosenttia bruttokansantuotteesta ensi kesänä. Haagin huippukokouksessa tuotullee nousemaan 3 prosenttiin tai jopa sen yli. Puhutaan EU:n rahoitusmekanismeista, va-

Pöytäkirjan asiakohta PTK 21/2025 vp

kaus- ja kasvusopimuksesta joustamisesta, yhteisvelastakin on väläytetty, Euroopan investointipankin mahdollisuuksista rahoittaa ja näistä Venäjän jäädytetyistä varoista.

Kysynkin nyt teiltä, pääministeri: Mitkä ovat ne rahoituslähteet, joita te EU-pöydissä ensisijaisesti ajatte? Millä rahoitusinstrumenteilla Euroopassa tätä turvallisuutta pitää kasvattaa?

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Edustaja Haavisto, olkaa hyvä.

14.31 **Pekka Haavisto vihr** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Kiitos ensin pääministerille ilmoituksesta. Olemme todistaneet tällaista USA-vetoista rauhanprosessia nyt Saudi-Arabiassa — hyvä, jos tulitaukoa kohti mennään — mutta se herättää kysymyksen eurooppalaisista kokouksista, sekä ylimääräisestä Eurooppa-neuvostosta että pääministeri Starmerin ja presidentti Macronin aktiivisuudesta tämän coalition of the willingin perustamisessa ja tässä rauhan takaamisessa. Millä tavalla ja missä vaiheessa nämä prosessit ovat yhdistymässä, tämä eurooppalainen panos tähän Ukrainan rauhaan ja se, mitä Yhdysvallat tekee? Ja miten, pääministeri, näette Suomen roolin tässä coalition of the willingissä? Tuntuu jollain tavalla oudolta, jos emme olisi tukemassa tällaista rakennetta jollakin tavalla. Miten näette meidän roolimme tämän Ukrainan oikeudenmukaisen rauhan tukemisessa?

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Edustaja Lohikoski, olkaa hyvä.

14.32 **Pia Lohikoski vas** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! USA on muuttanut ulkopolitiikkaansa rajusti, ja on selvää, että Euroopan on aika huolehtia omasta turvallisuudestaan sekä vähentää riippuvuuttaan suhteessa USA:han niin puolustuksen kuin digitaloudenkin osalta. Nykyisessä ulko- ja turvallisuuspoliittisessa tilanteessa Euroopalta tarvitaan entistä vahvempaa yhtenäisyyttä, ja Suomen täytyy olla mukana sitä aktiivisesti rakentamassa. Euroopan on tehtävä selväksi, että rauhaa ei voi neuvotella suurvaltojen ehdoilla ilman Ukrainaa, ja kysymyksenä on Ukrainan ja koko Euroopan turvallisuudesta.

Euroopan puolustukseen panostaminen ei saa tarkoittaa sitä, että jäsenmaiden kansalliset panostukset rahoitetaan sosiaaliturvasta, sote-palveluista tai koulutuksesta leikkaamalla. Myös ihmisten hyvinvoinnista on pidettävä huolta. EU:n taloussääntöjä tulisikin muuttaa niin, että mahdollistetaan puolustuspanostusten lisäksi myös muut välttämättömät investoinnit, kuten investoinnit vihreään siirtymään ja koulutukseen.

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Edustaja Kopra, olkaa hyvä.

14.33 **Jukka Kopra kok** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa herra puhemies! Se, että kautta opposition näin mahtavasti kehutaan hallitusta tässä asiassa, osoittaa sen, että toden totta hallitus on tehnyt tässä hyvää työtä, ja näihin kiitoksiin voi varauksetta yhtyä. Erityiskiitos pääministerille siitä määrätietoisuudesta, jolla olette ajanut ylimääräistä Eurooppa-neuvoston kokousta, ja myös niistä ratkaisuista, joita siellä syntyi.

Ihan käytännön kysymyksenä sekä pääministerille että mahdollisesti myös puolustusministerille: nyt kun näitä rahoitusinstrumentteja on kehitetty ja luotu, niin mitä käytännön hankintoja, minkälaisia käytännön toimia näillä nyt ollaan aikeissa tehdä siten, että parannetaan Euroopan puolustusta, tuetaan paremmin Ukrainaa, ja miten mahdollisesti myöskin parannetaan Suomen puolustusta?

Pöytäkirjan asiakohta PTK 21/2025 vp

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Edustaja Mäenpää, olkaa hyvä.

14.34 **Juha Mäenpää ps** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Puolustusliitto Natossa painotetaan energiaomavaraisuuden merkitystä. Nato-johdon hiljattain antama viesti Ukrainan sodan opeista eduskunnan puolustusvaliokunnalle oli selkeä: sotilasmateriaalin lisäksi on yhtä tärkeää huolehtia energiansaannista. Mahdollisen kriisin kohdatessa energiariippuvuutemme aiheuttaisi ongelmia. Suomi on käytännössä saari Venäjän kainalossa. Kotimaisessa turpeessa olisi vielä hetken ongelmaan valmis ratkaisu. Moni tässäkin salissa pitää sitä valitettavasti edelleen ensisijaisesti pahiksena eikä huoltovarmuutemme turvaajana. Nyt jos koskaan olisi päättäjien puoluekannasta riippumatta korkea aika totutella uuteen, järkipohjaiseen ajattelutapaan. Turvetta käytetään jatkossakin ruuantuotannon ja energiahuoltovarmuuden varmistamiseksi. Arvoisa pääministeri, onko valtioneuvosto jo tunnistanut ja tunnustanut turpeen myös energiahuollon turvaksemme?

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Edustaja Kiljunen, olkaa hyvä.

14.35 **Kimmo Kiljunen sd** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! On erinomaisen tärkeää, ja on kiitettävä pääministeriä siitä, että tämä keskustelu täällä parhaillaan käydään. Kyllä on erittäin tärkeää, mikä teidän puheenvuorossa myöskin tuotiin esille, että Euroopan tulee kantaa enemmän vastuuta itsestään. Tämä on selkeästi se suuri viesti, mikä tässä nyt tulee meitä vastaan. Suurvallat eivät voi sopia tämän maanosan ylitse meidän turvallisuudestamme. Se on se pitkäjänteinen linja, mikä tässä tulee vastaan.

Toinen kulma, joka on tässä hyvin tärkeä ja on tuotu esille, on se Ukrainan tilanne. Ilman muuta on tärkeätä, että me saataisiin aseet vaikenemaan. Aselepo sinänsä on hyvä, mutta jotta on edellytykset rauhanneuvottelut käydä, ne täytyy käydä myöskin Ukrainan ehdoilla. Ukrainan täytyy olla niissä vakavasti mukana, ja lähtökohtana täytyy tunnistaa se, että kun on puhuttu, onko Ukraina voittanut tätä sotaa vai ei, niin se on jo sen voittanut siitä lähtökohdasta, että se on kansakunta kansakuntien joukossa. Minimissään tässä tulee talvisodan ratkaisu mieleen: me säilyimme kansakuntana. Tässä suhteessa Ukraina on tämän sodan jo voittanut.

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Edustaja Ovaska, olkaa hyvä.

14.37 **Jouni Ovaska kesk** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa herra puhemies! Täällä nousivat jo keskusteluun puolustusinvestoinnit. Nyt on puhuttu jopa 800 miljardista eurosta. Onko hallituksella antaa jo lisätietoa, miten tällainen paketti koottaisiin? Nythän on ollut myöskin esillä tämä, että se olisi yhteistä velkaa. Hollannin parlamenttihan eilen ilmoitti enemmistöllään, että he eivät ole valmiita yhteiseen lainanottoon. Eli haetaanko nyt ratkaisuja sitten halukkaiden maiden kesken?

Oikeastaan toinen kysymys vielä pääministerille: mihin ne rahat sitten käytetään? On ollut keskustelua siitä, että halutaan vahvistaa Euroopan puolustusteollisuutta, ja se varmasti on myöskin Suomen lähtökohta, mutta jotkut ovat nostaneet esiin, että pitää ottaa yhteistä velkaa, jolla sitten ostetaan Yhdysvalloista sitä materiaalia. No, se ei silloin varmaan vahvista välttämättä sitä meidän omaa teollisuutta, mutta tuo meille kuitenkin sitä materiaalia. Mikä on hallituksen kanta tähän pakettiin, ja mihin nämä rahat aiotaan sitten käyttää?

Pöytäkirjan asiakohta PTK 21/2025 vp

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Edustaja Heinonen, olkaa hyvä.

14.38 Timo Heinonen kok (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Haluan kiittää teitä, pääministeri Orpo, hyvästä, analyyttisestä ja luottamusta herättävästä puheenvuorosta. Arvostan hallituksen toimia taata se, että rauha meillä on pysyvä. Se on keskeisintä näissä toimissa, ja myös se visiointi, mitä tässä esille nostitte. On tärkeää, että ulkopolitiikka on aina hyvin hoidettua — ja myös puolustus- ja turvallisuuspolitiikkamme. Näin onneksi meillä on aina se tehty.

Arvoisa puhemies! ”Me emme ole yksin” on toisteltu monet kerrat. Meidän pitää entistä määrätietoisemmin toimia niin, että me pärjäämme myös erilaisissa tilanteissa. Meihin voi luottaa, ja meidän pitää voida luottaa kumppaneihimme tulevaisuudessa, ja tästä olen itse hyvin vakuuttunut.

Arvoisa pääministeri Orpo, mikä on teidän viestinne niille suomalaisille, joita tämä tilanne huolettaa — meillä on paljon ihmisiä, jotka ovat huolissaan siitä, mitä Suomessa ja mitä maailmassa tapahtuu ja myös siitä puheesta, mitä mediassa paljon näemme sodasta, kärsimyksestä ja muusta — ja myös meidän nuorillemme, jotka miettivät tulevaisuutta tässä maassa ja tässä maailmassa?

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Edustaja Huhtasaari, olkaa hyvä.

14.39 Laura Huhtasaari ps (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Kiitos pääministerille ilmoituksesta.

Jo Obama aikoinaan sanoi, että Euroopan pitää huolehtia omasta puolustuksestaan, koska Yhdysvallat ei sitä enää tee. Eurooppa ei uskonut, mutta nyt pakon edessä on pakko uskoa. Osa maista tosiaan Euroopassa on ajatellut, että annetaan Yhdysvaltojen huolehtia puolustuksesta ja he voivat keskittyä teollisuuteen — Suomi ei kuulu tähän — ja nyt sitten rakennamme yhdessä vahvaa puolustusta. Hienoa, että pääministeri Orpo sanoi, että kirjataan ylös nyt ja kirjataan myös jatkossa, että aina kun puhutaan Euroopan puolustuksesta, niin itärajaa korostetaan, ettei se jää kenellekään epäselväksi.

Mutta me emme jatkossa voi olla sotilasmahti, jos emme ole myöskin talousmahti. Miten me pidämme huolta, että Eurooppa pysyy talousmahtina? Tämä innovaatiokuilu on aivan valtava verrattuna Kiinaan ja Yhdysvaltoihin. Miten tämä tullaan kuroma umpeen? Miten me saamme pääomamarkkinat toimimaan jatkossa, jotta myös Suomeen tulee investointeja enemmän?

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Edustaja Koskinen, olkaa hyvä.

14.41 Johannes Koskinen sd (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Tässä geopolitisessa myllerryksessä on tärkeää, että Suomen eduskunnasta lähes kauttaaltaan löytyy tuki pääministerin ilmoittamille linjoille Euroopan puolustuksen, turvallisuuden ja puolustusteollisuuden vahvistamiseksi ja tietysti Ukrainan tukemiseksi, mutta kun tehdään todella isoja ratkaisuja Euroopan unionin ja Euroopan maiden tulevaisuudesta, niin tässä yhteydessä pitäisi palata myös siihen Euroopan unionin päätöksentekokykyyn. Osaksi näitä isoja ratkaisuja olisi kovin luontevaa ja välttämätöntäkin käyttää niitä mahdollisuuksia määräenemmistöpäätöksentekoon keskeisissä ulko- ja turvallisuuspolitiikan ratkaisuissa, minkä perussopimuksen passerellet antavat mahdollisuuden. Onko ollut esillä tai viekö

Pöytäkirjan asiakohta PTK 21/2025 vp

Suomen hallitus tätä asiaa eteenpäin, että tosiaan siihen päätöksentekoon saadaan nopeutta, ripeyttä ja varmuutta?

Toisena osana on tietysti se, mitä Suomi edellisellä hallituskaudella ajoi voimakkaasti, oikeusvaltiokehityksen turvaaminen [Puhemies koputtaa] Euroopan tulevissa ratkaisuisissa.

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Edustaja Zyskiewicz, olkaa hyvä.

14.42 **Ben Zyskiewicz kok** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa herra puhemies! Juuri nyt odotamme, mitä Venäjä vastaa Yhdysvaltojen ja Ukrainan yhteisymmärrykseen väliaikaisesta tulitauosta. Itse olen pessimisti ja luulen, että presidentti Putin asettaa omia ehtojaan tähän tulitaukoon suostumiselle. Pessimismini näkyy siinä, että uskon presidentti Trumpin sen jälkeen taas painostavan Ukrainaa — eikä painostavan Venäjää, josta ainakaan tähän saakka ei ole näkynyt minkäänlaisia merkkejä, joitakin kevyitä puheenvuoroja lukuun ottamatta. Euroopan puolustuksen vahvistaminen on tietysti tärkeää, mutta tällä hetkellä ei ole tärkeämpää asiaa kuin Ukrainan tuen vahvistaminen. Nimittäin jos Ukraina pakotetaan epäoikeudenmukaiseen pakkorauhaan, eli Venäjä voittaa Ukrainassa, se on pahin uhka Euroopan turvallisuudelle.

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Edustaja Seppänen, olkaa hyvä.

14.43 **Sara Seppänen ps** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa herra puhemies! Haluan kiittää pääministeriä hienosti linjatuista Suomen edun mukaisista toimista ja lausunnoista. Tarvittiin epävakaita ja arvaamattomia johtajia sekä itä- että länsipuolella Eurooppaa, jotta Eurooppa alkaa pikkuhiljaa heräämään ruususenunestaan. Nyt kun unilta on herätty ja koko Euroopan on otettava enemmän vastuuta omasta turvallisuudestaan, on tärkeää varmistaa, että EU:n 800 miljardin puolustusinvestointisuunnitelma tulee hyödyttämään etulinjan maita, kuten Suomea.

Von der Leyenin suunnitelman mukaan esimerkiksi koheesiorahoitusta voitaisiin käyttää puolustusmenoihin. Tämä olisi erinomainen uutinen meille Suomessa. Muistutan koheesiorahoituksen kriteereistä, eli harvasta asutuksesta ja pitkistä etäisyyksistä. Näitä ei tule unohtaa. Meillä Lapissa on esimerkiksi pisin Venäjän vastainen raja kaikista Suomen maakunnista. [Puhemies koputtaa] Komissio korosti etenkin rajat ylittäviä yhteistyöhankkeita. Eikö niin, kunnioitettu pääministeri Orpo, [Puhemies koputtaa] että nyt täytyy priorisoida esimerkiksi näitä tie- ja raidehankkeita, jotta varmistetaan huoltovarmuus ja sotilaallinen liikkuvuus?

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Edustaja Kari, olkaa hyvä.

14.44 **Mika Kari sd** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Haluan myös itse antaa kiitoksen pääministerille, en ainoastaan tästä ilmoituksesta vaan myös siitä, että tunnistitte opposition roolin ulko- ja turvallisuuspolitiikassa ettekä laskeneet siitä leikkiä.

Maaailma muuttuu kovaa vauhtia, ja Yhdysvaltain suhteessa on ollut omaa värinää, mutta on tietenkin tärkeää todeta, niin kuin pääministerikin totesi, että Yhdysvaltain suhde on meille tärkeä. Se on suhde, joka kehittyy tulevaisuudessa, ja aiomme pitää tästä transatlanttisesta linkistä hyvää huolta myös jatkossa. Osa tätä Yhdysvaltain suhdetta on se, että me

Pöytäkirjan asiakohta PTK 21/2025 vp

huolehdimme oman puolustuksemme rahoituksesta ja pitkäjänteisyydestä määrätietoisella tavalla, joka nauttii myös Yhdysvaltain arvostusta.

Mutta paljon meillä on vielä tehtävää. 11 vuotta sitten meillä oli niin sanottu Kanervan työryhmä, jolla pyrittiin varmistamaan ylivaalikautinen puolustuksen suunnittelu rahoituksesta aina toimeenpanoon. Haluaisin kysyä, arvoisa herra pääministeri: miten suhtautuisitte vastaavaan ajatukseen vuonna 2025?

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Edustaja Honkonen. Edustaja Honkonen on tainnut poistua. — Edustaja Oinas-Panuma, olkaa hyvä.

14.46 Olga Oinas-Panuma kesk (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! On hienoa, että turvallisuus on tässä salissa yhdessä jaettu asia.

Arktisen alueen merkitys kasvaa, ja maantiede on siinä suhteessa käännetty ympäri. Pääministerin kymmeneen minuuttiin ei valitettavasti mahtunut sanaakaan arktisesta politiikasta, eikä arktista aluetta ole sivuttu myöskään muissa puheenvuoroissa, vaikka arktinen alue kiinnostaa nyt enemmän kuin koskaan ja Suomen täytyy sen suhteen olla myös eurooppapolitiikassa suunnannäyttäjä. Eurooppa ei voi tippua arktisessa politiikassa mitten jalkoihin, suurten maitten jalkoihin. Se on myös turvallisuuskysymys. Pääministeri, mikä on Suomen asento liittyen arktiseen alueeseen ja sen asioitten edistämiseen Euroopan unionin tasolla?

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Edustaja Hyrkkö, olkaa hyvä.

14.47 Saara Hyrkkö vihr (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Euroopan puolustusta on toden totta vahvistettava, mutta se ei itse asiassa riitä, Euroopan turvallisuus kun ei nojaa vain aseisiin ja ammuksiin. Kyse on myös riippumattomuudesta niin energian kuin vaikkapa diplomatian suhteen. Kyse on huoltovarmuudesta, kriisinkestävydestä. Sotilaalliset kriisit eivät ole ainoita — pääministeriä lainatakseni — eksistentiaalisia uhkia, joita ympärillämme on. Myös alati etenevät ympäristökatastrofit uhkaavat meitä eurooppalaisia. Vihreä siirtymä ei siis ole turvallisuusagendasta irrallinen asia. Me käytämme edelleen aivan liikaa rahaa venäläiseen energiaan ja lihotamme siten Putinin sotakassaa täällä Euroopassa. On myös riski, että kilpailukyvyssä jäämme jalkoihin, jos vihreän siirtymän miljardipotentiaali valuu Euroopan ulkopuolelle. Ei siis riitä, että finanssipoliittisia sääntöjä tarkastellaan vain puolustuksen osalta, vaan myös välttämättömien ilmastoinvestointien osalta pitäisi saada niin sanotusti kaasu pohjaan. Pääministeriltä kysyisin: kävittekö tästä pääministeri Sánchezin kanssa keskusteluita?

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Edustaja Kivelä, olkaa hyvä.

14.48 Mai Kivelä vas (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Eurooppa tarvitsee yhtenäisyyttä, ja Ukrainan tukemisen täytyy olla prioriteetti jatkossakin. Samaan aikaan Euroopan pitää vähentää riippuvuutta epäluotettavaksi muuttuneesta Yhdysvalloista, mutta Euroopan puolustusteollisuuteen panostaminen ei kuitenkaan saa tarkoittaa sitä, että sosiaaliset kysymykset tai ympäristökysymykset unohdetaan. Samaan aikaan hallitus on kuitenkin vesittänyt ilmasto- ja ympäristötyötä sekä kansallisella tasolla että osin myös EU:n yhteistä ilmasto- ja ympäristöpolitiikkaa. EU-maiden hiilinielujen heikko kehitys ja biodi-

Pöytäkirjan asiakohta PTK 21/2025 vp

versiteetin huono tila osoittavat, että EU ei ole tehnyt liikaa ympäristötoimia vaan tähänastiset toimet ovat olleet riittämättömiä. Sääntelyn purkaminen ei voi tarkoittaa ympäristötyön vesittämistä.

Pääministeri, miten aiotte pitää huolta, ettei teidän linjanne EU-politiikassa tarkoita sitä, että sosiaaliset kysymykset jäävät jalkoihin, ja sitä, että juuri ne toimijat, jotka ovat jo pannotaneet [Puhemies koputtaa] ilmasto- ja muihin vastuullisuuskysymyksiin, joutuvat karsimään?

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Edustaja Päivärinta, olkaa hyvä.

14.49 Susanne Päivärinta kok (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Kiitos pääministerille ilmoituksesta ja kiitos myös vahvasta ja aktiivisesta EU-vaikuttamisesta Suomen ja Euroopan hyväksi.

Hallituksen linja on selkeä: kohti turvallisempaa, kohti omavaraisempaa ja kohti kilpailukykyisempää Eurooppaa. Mutta on aivan selvä, niin kuin tässä olemme jo yhteen ääneen moneen kertaan todenneet, että Euroopan tulee nyt ottaa vastuu omasta puolustuksestaan. Me Suomessa tiedämme, millainen uhka on Venäjä, mutta se ei riitä. Kaikkien jäsenmaiden on nyt ryhdistäydyttävä ja vahvistettava puolustuskapasiteettiaan. Ukrainaa on tuettava niin sotilaallisesti kuin taloudellisesti, jotta Ukrainaan saadaan kestävä ja oikeudenmukainen rauha, sillä Ukrainan kohtalo määrittää meidän kaikkien kohtaloa, koko Euroopan kohtaloa. On siis selvä, että meidän on kasvatettava puolustusmenoja ja yhteishankintoja ja investointeja. Puheista on nyt siirryttävä tekoihin — sillä mitä meillä on ilman rauhaa ja turvallisuutta?

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Edustaja Nieminen, olkaa hyvä.

14.50 Mira Nieminen ps (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Arvoisa pääministeri, kiitos tästä ilmoituksesta. Suomi on jo pitkään panostanut uskottavaan puolustukseen, ja meillä on osaamista, joka hyödyttää koko Eurooppaa. Siksi EU:n puolustusrahoituksen tulee kohdistua niihin maihin, jotka ovat etulinjassa huolehtineet puolustuskyvystään pitkäjänteisesti. Suomi ja muut etulinjan maat kantavat vastuuta koko Euroopan turvallisuudesta, ja tämän on näyttävä myös resurssien jaossa. Meidän on varmistettava, että yhteiset investoinnit tukevat jäsenmaiden puolustuskykyä aidosti eivätkä pelkästään rakenna rinnakkaisia rakenteita tai hallinnollisia mekanismeja.

Puolustusteollisuuden kehittäminen, huoltovarmuus ja sotilaallinen liikkuvuus ovat keskeisiä painopisteitä, joissa EU-rahoituksen tulee tuottaa konkreettisia tuloksia. Suomi on valmis tekemään yhteistyötä kumppaniensa kanssa ja varmistamaan, että EU:n puolustus päätökset vahvistavat koko Euroopan turvallisuutta, eivät vain poliittisena tavoitteena vaan käytännön toimina, jotka lisäävät kykyämme vastata todellisiin uhkiin.

Mutta kysynkin: Miten hyödynnämme osaamistamme myös toisella tavalla edistääksemme Ukrainan rauhanpyrkimyksiä? Mikä on Suomen rooli näissä? — Kiitos.

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Edustaja Kumpula-Natri, olkaa hyvä.

14.52 Miapetra Kumpula-Natri sd (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Tämä on ehkä paras EU-keskustelu pitkään aikaan: ei puhetta Suomen EU-erosta, vaan halutaan

Pöytäkirjan asiakohta PTK 21/2025 vp

vahventaa EU:n toimintakykyä. Ja se on tässä ajassa erittäin arvokasta. Olen nähnyt niin monenlaista erilaista maata, jossa edelleen epäillään EU:n toimintakyvyn tarpeellisuutta tai yhteistä mahdollisuutta rakentaa turvallisempaa Eurooppaa. Suomen linja on erinomainen, ja tuen hallitusta ja pääministerin linjauksia äskeisessä puheessaan, että me nostamme turvallisuuden ja puolustuksen vahvistamisen niin kotimaassa kuin EU:ssakin korkealle.

Mutta EU on paljon muutakin. EU:ssa täytyy voida tehdä työtä, työllistyä ja voida hyvin. Kasvua ja työllisyyttä tulee vahvistaa, ja EU on myös siinä hakenut kunnianhimoa, ja niin me tarvitsemme kasvua Suomessakin. Mitä, pääministeri, ajattelette: toimiiko hallitus EU:n suuntaan niin, että suomalaisen elinkeinoelämän suunnitelmat vihreästä siirtymästä ja investoinneista tulevat toteutumaan? Osa EU-maista olisi valmis näistä [Puhemies koputtaa] vähän peruuttamaan.

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Edustaja Lintilä, olkaa hyvä.

14.53 Mika Lintilä kesk (vastauspuheenvuoro): Puhemies! Olen useamman kerran Euroopassa viime aikoina törmännyt tilaisuuksiin, joissa kehutaan hyvin vuolaasti presidentti Niinistön raporttia EU:n siviili- ja puolustusvalmiuden vahvistamisesta. Sehän jäi pikkasen ehkä Draghin raportin alle silloin julkistamisen aikana, mutta nyt sitä korostetaan monissa tilanteissa, ja oikeastaan sen erinomaisuutta, kuinka se on vastannut tähän tilanteeseen. Siellä oli oikeastaan kaksi keskeistä kohtaa: se, että EU:lla ei ole selkeää suunnitelmaa, miten se suhtautuu, jos hyökätään EU-valtioon, ja toinen oli se, kuinka koordinoitusti resursseja voidaan hyödyntää tällaisissa erilaisissa kriisitilanteissa. On selvää, että tämä on raportti, jonka tulisi johtaa toimenpiteisiin EU-alueella. Itselleni on jäänyt vähän hämäräksi se tilanne, että onko tämä raportti aiheuttanut jatkokeskusteluja huippukouostasollla, [Puhemies koputtaa] ulkoministereitten tai puolustusministereitten puolella.

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Edustaja Hopsu, olkaa hyvä.

14.54 Inka Hopsu vihr (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Kiitos edustaja Koskelle hyvästä puheenvuorosta liittyen EU:n päätöksenteon sujuvoittamiseen.

On hyvä, että Eurooppa on lopulta herännyt vahvistamaan eurooppalaista turvallisuutta ja puolustusta. On hyvä, että uusi ääni kellossa on myös tässä salissa siitä, mitä me yhdessä EU:ssa ja EU:na voimme tehdä. Vasta nyt eurooppalaisten esitysten mittakaavat alkavat olla varteenotettavia, ja on hyvä, että Suomen hallitus on sitoutunut niitä esityksiä edistämään.

Koko ajan merkittävämpi turvallisuusriski on myös ulkovaltojen vaikuttaminen meidän demokratiaan. Disinformaation levittämiseen pitäisi pystyä tarttumaan paljon paremmin kuin tällä hetkellä. Alustojen suitsiminen on odottanut jo liian pitkään. Miten, hallitus, ajattelette tähän tarttua? Suomalaisilta nuorilta tulee jo huolenilmauksia siitä, että kaverit, ystävät, jotka seuraavat TikTokia, muuttuvat radikaaleiksi ja ajatukset irtautuvat siitä tositiidosta, [Puhemies koputtaa] jota meillä on.

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Edustaja Kiuru, olkaa hyvä, Pauli Kiuru.

Pöytäkirjan asiakohta PTK 21/2025 vp

14.55 Pauli Kiuru kok (vastauspuheenvuoro): Arvoisa herra puhemies! Kansalaisten rauhoittaminen tässä epävakaa tilanteessa on tärkeää, ja niin pääministeri teki puheis-
saan, ja mielestäni koko sali on tällä linjalla tässä ollut.

USA on edelleen keskeinen kumppanimme, kuten pääministeri alussa sanoi. On erotettava puheet ja on erotettava teot. Suomen osalta ei ole mitään merkittävää muutosta, vaikka meno USA:ssa on, varovaisesti sanottuna, hieman pomppuista. Meillä on Nato-yhteistyö, EU:n turvatakuut, CEF, Nordefco, kahdenvälisiä sopimuksia, F-35-hanke etenee suunnitellusti. Miten, pääministeri, näette: onko Suomella historiansa aikana ollut koskaan sellaista tilannetta, että turvallisuutemme perustuisi ja olisi rakennettu näin monelle jalalle yhtä aikaa?

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Edustaja Bergbom, olkaa hyvä.

14.56 Miko Bergbom ps (vastauspuheenvuoro): Arvoisa herra puhemies! On tietysti surullista, että tarvittiin lopulta Donald Trump presidentiksi toteamaan Euroopalle sen, että Euroopan täytyy tosiaan kantaa isompi vastuu itsestään, etenkin kun meillä on Euroopassa riehunut sota jo useamman vuoden ja Ukraina on koko sen ajan taistellut omasta itsenäisyydestään. Mutta on tietysti hienoa, että nyt panostetaan Eurooppaan, ja meillä on tietysti maita, kuten Suomi, jotka ovat panostaneet jo pitkän aikaa omaan puolustukseensa. Esimerkiksi nyt uusimpana ovat nämä panostukset kotimaiselle puolustusteollisuudelle, useita satoja miljoonia, yli 600 miljoonaa euroa, jotka sitten ohjataan, sieltä saatavat materiaalit, osaksi Ukrainan puolustustaistelua. Haluaisin kysyä puolustusministeriltä: miten tämä puolustusteollisuudelle kohdistettava rahoitus auttaa Ukrainaa heidän omassa puolustustaistelussaan, mahdollisesti kestävän rauhan rakentamisessa, ja minkälaisia mahdollisuuksia kotimaisella puolustusteollisuudella on tässä kauheassa ajassa viedä omia loistavia tuotteitaan myöskin maailmalle, ulos Suomesta?

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Edustaja Kokko, olkaa hyvä.

14.57 Jani Kokko sd (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Nyt kun Venäjän suurhyökkäyksen ja Donald Trumpin toisen presidenttikauden johdosta Eurooppa on vihdoinkin herännyt todellisuuteen siinä turvallisuuskehyksessä, jossa elämme, niin on hyvä, että Euroopalta löytyisi nyt myös itseluottamusta siihen tekemiseen, niin että emme ole pelkäämään huutolaislapsi idän ja lännen suurvaltojen välissä vaan oikeasti toimintakykyinen poliittinen unioni, jolla on myös kapasiteettia toimia. Unionin jäsenmaiden yhteenlasketut puolustusbudjetit ovat yli 300 miljardia euroa. Tätä vahvistavat vielä EU:n ulkopuoliset Britannia ja Norja. Puolasta on tullut merkittävä sotilasmahti Euroopassa yli 4 prosentin bkt-osuudella. Pohjoismailla on yhdet maailman suurimmista ilmavoimista. Ranska ja Britannia ovat globaaleja ydinasevaltoja. Eli potentiaalia riittää.

Mutta nyt on kysymys ehkä siitä — myös ihan näin eurooppalaisten veronmaksajien näkökulmasta — miten näitä olemassa olevia resursseja käytetään entistä tehokkaammin. Siksi kysyisin teiltä, arvoisa pääministeri: miten te näette nyt EU:n koordinoituvastuun siinä, että jos amerikkalaiset pärjäävät yhdellä taistelupanssarivaunutyypillä, [Puhemies koputtaa] niin miksei Eurooppakin tulevaisuudessa voisi laittaa rahoja tehokkaisiin asejärjestelmiin [Puhemies koputtaa] ja rakentaa sitä kautta omaa turvallisuutta?

Pöytäkirjan asiakohta PTK 21/2025 vp

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Edustaja Hoskonen, olkaa hyvä.

14.59 **Hannu Hoskonen kesk** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa herra puhemies! Kiitoksia pääministerille hyvästä puheenvuorosta. On aivan oikein, että Eurooppa havahtuu tähän vakavaan tilanteeseen ja alkaa varustautua, mutta siitä, otetaanko yhteisvelkaa, olen rankasti eri mieltä. Meillä on edellinenkin sotku selvittämättä. Parhaillaan tutkitaan niiden väärinkäytösten määrää. Kukaan ei tunnu tietävän sitä. Ja nyt ollaan taas esittelemässä mahdollisuutta lyödä suomalaisille uusi kuitti käteen, että maksakaapa, pojat, saksalaisten tai ranskalaisten aseistus. Jos haluatte tutustua asiaan, niin käykää katsomassa vaikka bruttokansantuotetta, sitä, mitä eri kansat ovat panneet rahaa siitä, mitä he tuottavat vuosittain. Prosentti lisää verotusta niihin maihin, niin homma on hoidettu. Ei yhdessä vuodessa tehdä sitä, mitä 10 tai 20 vuotta on laiminlyöty. Suomen pitää tukea Ukrainaa, se on selvä asia, siitä ei tässä salissa ole varmaan kukaan eri mieltä. Mutta tällaisen kuvan luominen, että nyt ollaan yhteistä eurooppalaista puolustusta rakentamassa... Mehän olemme Naton jäseniä. Jonkun ulkoisen puolustushaaran rakentaminen jonnekin... Sen me tiedämme, mikä on Euroopan nopean toiminnan joukkojen kyky toimia nopeasti. Muistamme niitä monia esimerkkejä, en rupea niitä luettelemaan. Totean vain, että sellaisen nahjustelun varaan Euroopalla ei nyt ole varaa. [Puhemies koputtaa] Suomi rakentakoon puolustusta itse ja näytäköön esimerkkiä muille. Tulkoot perässä.

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Edustaja Linnell, olkaa hyvä. Edustaja Linnell on poistunut. — Edustaja Wallinheimo, olkaa hyvä.

15.00 **Sinuhe Wallinheimo kok** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Ensinnäkin, pääministerille suuri kiitos siitä työstä, mitä tällä hetkellä teette Euroopassa.

Toisekseen, täällä on itse asiassa jo muutaman kerran otettu esille tämä yhteisvelka. Olenko ymmärtänyt tämän nyt oikein, että tämä 150 miljardia, mikä tällä hetkellä siitä paketista tulee, tulee nykyisistä varoista, sitten jäsenmaa voi ottaa lainaa nykyistä EU:n budjettia vastaan, mahdollisista EIB-lainoista, koheesiovaroista ja sitten ehkä RRF-rahoista? Eli ei elpymispakettia tai ei yhteistä velkaa? Tämä 160 miljardia tulee nyt sitten siitä, että jokainen jäsenmaa pumppaisi puolustusmenoja sen verran ylöspäin, että siitä tulisi noin puolitoista prosenttia bkt:stä, ja tämä sen takia, että sen jälkeen mikään näistä maista ei menisi sitten alijäämämenettelyyn. Olenko ymmärtänyt tämän nyt oikein, että kyseessä ei ole elpymispaketti eikä mikään yhteisvelka?

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Edustaja Vähämäki, olkaa hyvä.

15.01 **Ville Vähämäki ps** (vastauspuheenvuoro): Kunnioitettu puhemies! Olen mielenkiinnolla katsonut sitä, miten Yhdysvallat tekee ilmoituksia näistä lisätulleista ja sitten muuttaa näitä päätöksiään. Nämähän ovat kohdistuneet lähinnä Meksikoon ja Kanadaan. Viime kaudella totta kai Kiina oli kohteena, mutta nyt myöskin EU on tässä metallien osalta ollut kohteena. Tänä aamuna julkistettiin sitten tieto näistä EU:n vastatulleista. Tämähän on sinänsä positiivinen asia, että EU saa lisätuloja, joista yhden viidesosan saa se kantomaa pitää ja loput pitää EU. Tietenkin tällä on negatiivinen vaikutus sitten kansantalouksien kasvuun ja tuotteitten hintoihin. Kuluttajathan nämä lopulta maksavat. Mutta näitä tulitulojahan, mitä EU saa kannettua, voitaisiin käyttää sitten puolustuksen ylösajoon, omien

Pöytäkirjan asiakohta PTK 21/2025 vp

kyvykkyyksien nostamiseen, siviilipuolustukseen ja muuhun valmistautumiseen ja innovaatiokuilun paikkaamiseen muun muassa kaksikäyttöteknologioitten osalta. Onko tällaista ehdotusta ajateltu?

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Anna-Kristiina Mikkonen, olkaa hyvä.

15.02 Anna-Kristiina Mikkonen sd (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Suomen itäraja, tuo 1 300 kilometriä, ei ole vain Suomen raja, vaan se on koko EU:n ja Naton itäraja tällä hetkellä, raja, joka on nykyään myöskin käytännössä demokratian, vapauden ja sivistyksen raja. Maailman turvallisuustilanne on olennaisesti muuttunut ja mannerlaatat ovat muutoksessa, totutuista toimintatavoista liikutaan ennätyksellisellä vauhdilla eteenpäin. Suomalainen turvallisuusajattelu on aina perustunut kokonaisturvallisuuden timanttiseen toimintamalliin. Suomella on oma, vahva ja uskottava puolustus, joka perustuu yleiseen asevelvollisuuteen, laajaan reserviin, Nato-jäsenyyteen, kahdenväliseen ja monenväliseen puolustusyhteistyöhön sekä korkeaan maanpuolustustahtoon. EU on rauhan unioni, ja esimerkiksi Euroopan neuvostolla on ollut kaikkineen merkittävä rooli rauhan ylläpitämisessä Euroopassa. [Puhemies koputtaa] Tarvitaan jatkossakin tiivistä yhteistyötä niin Euroopassa kuin pohjoismaisessa yhteisössämme.

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Annan nyt puheenvuoron sellaista pyytäneille ministereille, ja sen jälkeen jatkamme keskustelua. — Pääministeri Orpo, viisi minuuttia, olkaa hyvä.

15.04 Pääministeri Petteri Orpo: Arvoisa puhemies, hyvät kansanedustajat! Kiitos tästä erinomaisesta keskustelusta ja kiitos hyvästä palautteesta. Täytyy myöskin sanoa, että koko valtioneuvosto on tehnyt kukin tahollaan tässä aivan erinomaista työtä eri neuvostojen kokouksissa suoralla vaikuttamisella, ja toki eduskunnan valiokuntien työllä, puheenjohtajien aktiivisuudella ja niin edelleen on ollut erittäin merkittävä vaikutus siihen, että me onnistutaan Suomea. Ja minä kehotan edelleenkin eduskuntaa, valiokuntia jatkamaan aktiivista työtä ja viemään meidän viestiä ja meidän sanomaa muun muassa tästä kysymyksestä Venäjän pysyvästä uhasta, itäisen Euroopan alueen turvallisuuden ensisijaisuudesta Euroopan turvaamisessa. On todella tärkeätä, että nämä viestit menevät laajasti. Haluan myöskin kiittää näin toiseen suuntaan eduskuntaa hyvästä yhteistyöstä.

Sitten ottaisinkin edustaja Heinosen kysymyksen, että mikä on meidän viestimme nuorille ja suomalaisille. Kun itsellänikin on ollut mahdollisuus, kun on kansanvallan juhlat taas tulossa, kiertää paljon eri puolilla Suomea ja tavata ihmisiä, niin kyllä suomalaiset ovat aidosti huolissaan, ja minä ymmärrän sen. On suuri huoli siitä, kysytään, joudummeko sotaan, mihin tässä pitäisi varautua. Kyllä minä uskon, että me kaikki voidaan lähettää täältä se viesti suomalaisille nyt, että ei ole mitään hätää, ei Suomeen ole nyt kukaan hyökkäämässä. Meillä on asiat hyvin, perusasiat ovat kunnossa. Meillä on erittäin vahva oma puolustus. Viisaat suomalaiset päättäjät jo ennen meitä, meitä viisaammat, ovat pitäneet kiinni siitä, että puolustuksesta huolehditaan. Sen lisäksi me olemme liittyneet yhdessä suurella äänten enemmistöllä sotilasliitto Natoon, joka ei ole mihinkään häviämässä. Se 5 artikla on mukana. Sen lisäksi meillä on Euroopan unioni, joka on nyt lisä tähän, ja me käytämme Euroopan unionia, meidän unioniamme, ja sen välineitä tuomaan vielä lisäarvoa meidän yhteisen puolustuksen vahvistamiseen niillä alueilla, joilla Eurooppa tuo lisäarvoa

Pöytäkirjan asiakohta PTK 21/2025 vp

liikkuvuudessa, joissain hankinnoissa, puolustusteollisuuden nostossa, kokonaisturvallisuusajattelussa. Meillä tämä kokonaisuus on erittäin hyvin hallinnassa. Meillä on hyvät naapurit, ainakin lännessä ja etelässä, ja meillä on perusasiat hyvässä kunnossa. Eli rauhoittava viesti: ei mitään ole akuutisti tapahtumassa.

Ja nyt on kyse siitä, että Euroopassa ei saa olla sitä seuraavaa. Siksi meidän yhteisen puolustuksen Euroopassa pitää olla niin vahva, ettei tulisi mieleenkään lähteä yrittämään, [Jukka Kopra: Hyvä!] mutta se tarkoittaa sitä, että me käytämme satoja miljardeja euroja Euroopassa tulevana vuosina meidän yhteisen puolustuksen ja turvallisuutemme vahvistamiseen, ja tämä on aivan uudenlainen tapa ajatella. Tässä ei ole kyse nyt jostain elpymisvälineestä, vaan tässä on kyse Euroopan turvallisuudesta, ja me tarvitsemme sitä eurooppalaista, yhteistäkin rahoitusta ja yhteisiä toimia, ja me katsomme hyvin avoimesti, mitä komissio tulee esittämään. Tämä von der Leyenin 150 miljardia oli ensimmäinen askel, joka oli ikään kuin helppo tehdä, koska se raha voidaan ottaa EU:n omaa budjettia vastaan lainaksi, takauksina, lainata edelleen jäsenmaille. Mutta ne ovat vasta tulossa valkoisen kirjan myötä, ne isot, jyrkät toimet. Mutta me tarvitaan niitä, koska jokainen ase, jokainen puolustusta vahvistava elementti, joka eurooppalaisillakin rahoilla hankitaan, tulee EU-maihin, ja se on meidän käytössä olevaa kapasiteettia. Me emme, edustaja Hoskonen, rakenna mitään eurooppalaista armeijaa tässä vaan Naton eurooppalaista pilaria, ja me hyödynnämme siinä meidän Euroopan unioniamme.

No, sitten seuraavaksi tähän Ukrainan rauhanprosessiin — siitä oli useampia. Sitä neuvottelua ei voi aidosti käydä ilman, että Eurooppa on siinä pöydässä mukana. Ei voi sopia Ukrainan rauhanturvaamisesta ilman Eurooppaa — ei voi. Ei voida sopia Ukrainan jälleenrakentamisesta, ei Ukrainan Eurooppa-polusta — ei voi sopia. Siis ennemmin tai myöhemmin Euroopan on oltava siellä mukana, ja on hienoa nyt, että isot Euroopan maat ovat ottaneet tässä aktiivista roolia, ja Suomi on hyvin aktiivisesti mukana tässä. Coalition of the willing, me olemme siellä aktiivinen jäsen. Me ollaan tuotu pöytään muun muassa askelmerkkejä rauhanprosessiin. Meidän presidentti on toiminut erittäin aktiivisesti tällä saralla. Me ollaan valmiita ottamaan osaa jollakin meille sopivalla tavalla, mutta me emme tule lähettämään sotilaita Ukrainaan. Se on rajamaalle... Me emme voi antaa heitä täältä pois, ja toisaalta se on riskialtista, jos suomalaiset sotilaat olisivat riskissä joutua konfliktiin naapurimaan sotilaiden kanssa. Eli tässä meidän hallituksen linja on selkeä.

No sitten ehkä vielä viimeisenä poimisin täältä edustaja Karin kysymyksen Kanervan ryhmästä. Kanervan ryhmä oli aikansa tuote. Me emme olleet Naton jäseniä, ja me jouduimme miettimään ihan täällä keskenämme porukalla, miten tästä selvitään. Nyt me ollaan Natossa, ja meidän täytyy ajatella tämä eri tavalla. Me mietimme Natossa, miten me vahvistamme meidän yhteistä turvallisuutta. Ja parlamentaarisesti — jota tapaa tässä vahvistetaan — etsitään ratkaisuja, miten me katsomme tässä talouspuolella ja tässä kokonaisuudessa eteenpäin.

Parlamentarisuus, yhteistyö on äärettömän tärkeää, ja siksi kiitän lopuksi myöskin siitä parlamentaarisesta työstä, jota tässä on tehty eduskuntapuolueiden puheenjohtajien ja ryhmäpuheenjohtajien kanssa. — Kiitos.

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Ministeri Purra, kolme minuuttia, olkaa hyvä.

15.10 Valtiovarainministeri Riikka Purra: Arvoisa herra puhemies! Kiitoksia eduskunnalle tästä keskustelusta. Kommentoin muutamaa omalle sektorilleni tullutta kysymystä.

Pöytäkirjan asiakohta PTK 21/2025 vp

Ensinnä komission ja von der Leyenin alkuperäiset ehdotukset, joihin sisältyy tämä 150 miljardin esitys, sitten EIB:n lainanantokriteerien muuttaminen ja sitten näiden finanssipoliittisten sääntöjen löysentäminen puolustusmenojen osalta. Myös näihin muihin, mutta tähän viimeiseen liittyen yksityiskohdat ovat vielä varsin auki, eikä niistä ole tällä hetkellä vielä konsensusta. Esimerkiksi neuvoteltavana ovat sellaiset kysymykset, kuten mitkä varsinaisesti ovat puolustusmenoja, mitä lasketaan varsinaisiin puolustusmenoihin tässä maailmanajassa, kun turvallisuusuhatkin ovat aika moninaisia myös Venäjään liittyen, toisaalta esimerkiksi se, mikä on vertailuvuosi, josta arvioidaan näiden puolustusmenojen kasvua.

Toisaalta näiden uusien finanssipoliittisten sääntöjen löysentämistä ei varmaankaan kukaan vastusta yhtenä ratkaisuna siihen, että puolustukseen saadaan tehtyä nopeasti lisää panostuksia, mutta on hyvä ymmärtää, että tämä on lyhyen aikavälin ratkaisu. Puolustusmenojen pysyvästi korkeampi taso tulee jatkumaan, ja se ei käytännössä ole mahdollista, mikäli eurooppalaiset maat eivät samaan aikaan kansallisissa budjeteissaan ole valmiita tekemään uudelleen arviointia siitä, mihin satsataan, ja toisaalta siitä, mistä säästetään. Tämä on hyvin tarkasti myös komission kanta. Presidentti Donald Trump on ulostuloissaan jälleen kerran selittänyt tätä kulmaa, että Euroopan on otettava vastuuta enemmän omasta puolustuksestaan. Suomi ei ole ollut vapaamatkustaja, me tiedämme sen kaikki, mutta on eurooppalaisia Nato-maita, joilla on ollut mahdollisuus omissa kansallisissa budjeteissaan keskittyä aivan muihin asioihin, koska joku muu on hoitanut tämän puolustuksen takuun.

Mitä tulee jäädytettyihin varoihin, niin aivan kuten täältä esitettiin, tätä on erittäin tärkeää saada edistettyä. Siihen liittyy voimakkaita juridisia haasteita, mutta en usko, että ne ovat ylitsepääsemättömiä. Komission pitää omalta osaltaan edistää asiaa, ja toisaalta maissa, joissa näitä rahoja erityisesti on, kuten Belgia, Euroclear, vaaditaan tietenkin asian edistämistä, mutta tämä on hyvin tarpeellista.

Vastaavasti Euroopan investointipankin lainanantokriteerien löysentäminen, mikä on ollut Suomen vahva linja hallituksen edistämänä kolmatta vuotta, on erittäin tärkeää. Toisaalta sitten Pohjoismaiden investointipankki on myös ottanut uusia kantoja siinä, että voitaisiin esimerkiksi alihankintaketjujen kautta rahoittaa puolustusteollisuuteen liittyviä aloja.

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Ministeri Valtonen, kolme minuuttia, olkaa hyvä.

15.13 Ulkoministeri Elina Valtonen: Arvoisa puhemies! Kiitos erinomaisesta keskustelusta eduskunnalle.

Tästä tulitauosta ensin: Nyt on tosiaan niin, että pallo on Venäjällä. Se viesti, joka meiltä on lähtenyt Yhdysvaltoihin ja toisaalta muualle Eurooppaan meidän kumppaneiden kesken, on se, että Venäjä, joka toisaalta on tietenkin vastuussa koko hyökkäyssodasta, on myös vastuussa siitä, että se voi toisaalta lopettaa tuon sodan. Mutta joka tapauksessa tämän tulitauon aikana, mikäli se sen hyväksyy, on tärkeää, että Venäjä ryhtyy luottamusta lisääviin toimiin, joista mielestäni eilen tuli aika hyvä yhteisymmärrys, eli esimerkiksi siviilivankien vapauttamiseen ja erityisesti kaapattujen lasten palauttamiseen perheisiinsä, joissa olisi nyt vihdoinkin ja viimein nähtävä jonkinlainen valonpilkahdus. Sen eteen Suomekin on tehnyt vahvasti töitä.

Ukrainan tilanne on kaikkea muuta kuin toivoton. Ei ole mikään kiire hyväksyä sellaista rauhaa, joka ei ole lopulta pysyvä ja joka ei ole oikeudenmukainen. Toisaalta rintamatilan-

Pöytäkirjan asiakohta PTK 21/2025 vp

ne on ollut kohtuullisen vakaa. Toki meidän tuki Ukrainalle jatkuu, ja myös Yhdysvallat onneksi tukea jatkaa. Ja toisaalta, niin kuin useassa puheenvuorossa tuli esille, on erittäin tärkeätä ylläpitää jatkuvaa pakotepainetta Venäjälle. Venäjän talous kärsii, ja sen tulee huomata, että sen omilla toimilla on merkitys sille, minkälainen rooli Venäjällä on toisaalta kansainvälisessä kaupassa ja kansainvälisessä politiikassa.

Edustaja Eerola kysyi Suomen Venäjä-suhteesta. No, Suomi ei ole normalisoimassa eikä palauttamassa suhdetta Venäjään ennen kuin Venäjä palaa noudattamaan kansainvälistä oikeutta ja lopettaa myös hyökkäyssotansa Ukrainassa. Pikemminkin haluamme avata mahdollisuuksia tulevaisuuden kanssakäymiselle ja erityisesti kansalaisyhteiskunnan vapaammille toimintamahdollisuuksille myös Venäjällä. Hekin ansaitsevat demokratiaa, hekin ansaitsevat vapauden. Mutta samalla meidän pitää ehdottomasti pitää huolta omasta vahvasta puolustuskyvystämme ja pelotteesta. Mutta toden totta, normalisoinnin aika ei ole nyt.

Edustaja Koskinen kysyi määräenemmistöpäätöksistä Euroopan unionissa. Hallituksella on hallitusohjelmasta lähtien kirjaus sen osalta, että haluamme sujuvoittaa Euroopan unionin päätöksentekoa ulko- ja turvallisuuspolitiikan tärkeissä kysymyksissä, kuten esimerkiksi pakotepolitiikassa, ja tämäkin tosiaan olisi nyt erittäin tervetullut uudistus.

Ja viimeisenä edustaja Lintilän kysymykseen Niinistön raportista: Se tosiaan on otettu aika hyvin vastaan, ja se edelleen nousee keskusteluissa esille. Monet delegaatiot tulevat kernaasti Suomeen tutustumaan meidän kokonaisturvallisuusmalliin, ja minä uskon, että tämänkin osalta saadaan Euroopassa valtavia edistysaskeleita aikaiseksi lähiaikoina.

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Ministeri Häkkänen, kolme minuuttia, olkaa hyvä.

15.16 Puolustusministeri Antti Häkkänen: Arvoisa puhemies! Kysymyksiä tuli paljon, ja käyn tässä vain muutamia kokonaisuuksia läpi ajanpuutteen vuoksi. — Ensinnäkin tästä Ukrainan tilanteesta: On ihan selvää, että voimatasapaino määrittää neuvotteluasetelman ja sen, mihin joutuu suostumaan tai olemaan suostumatta, ja se näkyi eilisessä toki. Sen jokainen voi sitten tulkita, missä se näkyi ja miten se näkyi, mutta jos kelaat tästä taaksepäin vaikka viikon tai pari tai vaikka puoli vuotta, niin sen yhtälön näkee selvästi, missä asennossa se on, mikä on Euroopan asento ja rooli tässä, mikä on Ukrainan asento, mikä on USA:n asento, ja sen jälkeen tietysti tiedetään, mitkä ovat sitten ne keinot, joilla Venäjää joko houkutellaan tai painostetaan, toivottavasti jälkimmäistä enemmän kuin ensimmäistä. Se on tietysti nyt tämän suursäätilan kannalta ihan olennainen kysymys. Juuri Ukrainasta palasin, ja sen näkee, että Venäjä on siellä hyvin vahvassa asemassa ja teollinen kompleksi on hyvin tuottoisa ja tukijajoukot ovat vahvassa asennossa. Lännellä on suurempi potentiaali tässä tuessa, mutta se, säilyykö se asento tässä, on se ydinkysymys juuri tässä tilanteessa. Euroopan unionilla tässä voi olla iso rooli. Se, miten se konkretisoituu, jää nähtäväksi, mutta on ihan selvää, että jo nyt ukrainalaiset käyvät hyvin pitkälti amerikkalaisten kanssa tätä keskustelua tällä hetkellä, eivät niinkään ehkä tavallaan luottaen siihen, että Euroopan mailta tällä hetkellä syntyy joku ratkaisu tähän neuvottelutilanteeseen. Mutta voi olla, että tilanne tässä kehittyy ja muuttuu.

Euroopan puolustuksen osalta: Nyt korostuu entistä tärkeämpänä eduskunnalle, ja tietysti hallituksen toimesta ymmärretään, mistä puolustuksen rakentaminen koostuu. Ne ovat erottamattomia pilareita kaikki: Kansallinen puolustus on kaiken perusta, eivätkä ole

Pöytäkirjan asiakohta PTK 21/2025 vp

muuttuneet perussopimukset siitä mihinkään, eli kansalliset puolustusbudjetit ja kansallisen puolustuksen kehittäminen on kaiken perusta. Sen päälle liittokunta ohjaa yhteistä puolustuksen rakentamista ja suorituskykyjen kehittämistä. Sen jälkeen tulevat puolustusyhteistyökumppanuudet kolmoskorissa, joiden kautta kehitetään joko puolustusteollisuutta, materiaaliyhteistyötä tai operatiivista yhteistyötä, ja siinä tulee vaikka EU meille erittäin tärkeänä puolustusyhteistyökumppanina, joka vivuttaa tätä rahaa näihin kansallisiin budjetteihin tai Naton suorituskykytavoitteisiin. Eli Euroopan unioni ei kehitä omaa puolustusta, vaan kehittää eurooppalaista puolustusta ja Naton puolustusta, ja kaikki lähtee kansallisesta puolustuksesta. Sen rinnalla on vielä tämä kokonaisuutena puolustus ja kokonaisturvallisuus, joissa EU:ssa on käynnissä paljon. Niinistön raportin osalta on paljon keskustelua käynnissä, mutta se, miten se konkretisoituu, on hirmu olennaista. Se liittyy myös tähän huoltovarmuuteen sitten vielä laajemmin.

USA-suhteen osalta meillä ei ole mitään merkkejä heikkenemisestä. Päinvastoin viime viikkojen aikana olemme saaneet hyvin konkretisoitua meidän suunnitelmia esimerkiksi USA:n harjoitusyhteistyön syventämisestä, siis päinvastoin syventämisestä eikä heikkeneemisestä. Esimerkiksi raskaiden pommikoneiden osalta ollaan menty vielä pidemmälle viime viikkojen osalta, [Puhemies koputtaa] kansalliskaartiyhteistyössä toissa viikolla, Karjalan prikaatissa merkittävää yhteistyötä, nyt vielä syvemmälle yhteistyötä myös Itämeren turvallisuuden osalta. [Puhemies koputtaa] Eli askeleita on menty jopa eteenpäin.

Menotasojen osalta tullaan käymään parlamentaarinen keskustelu, samoin sisältömuutosten osalta, [Puhemies koputtaa] jotka kaikki todennäköisesti tämän vaalikauden aikana tulevat kehittymään, ja puolustusteollisuuden osalta: juuri palasin Ukrainasta, missä käytiin keskustelua siitä, miten suomalainen yritys kenttä pystyy auttamaan Ukrainaa puolustustaistelussa.

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Annan vielä minuutin mittaiset vastauspuheenvuorot ministereille Strand, Multala ja Essayah. — Ministeri Strand, olkaa hyvä.

15.20 Eurooppa- ja omistajaohjausministeri Joakim Strand: Kiitos, arvoisa puhemies, hyvästä keskustelusta. Tässä muun muassa edustaja Seppänen kysyi koheesion yhdistämisestä puolustusteollisuuteen ja teollisuuspolitiikkaan. On totta, että nyt kun koheesiorahoituksen välitarkastusta tehdään EU:ssa, niin pohditaan, että pitäisikö ja voisiko näitä varoja käyttää joustavammin myös puolustuksellisiin hankkeisiin. Tähän asti me ei ole haluttu tätä tehdä, ja on hyvä muistaa, että koheesiorahoitusta jo nyt voidaan käyttää, totta kai, sellaisiin innovaatioihin ja kaksikäyttötuotteiden kehittämiseen, jotka tukevat sekä siviili- että puolustussektoria. Mutta voi ja tulee, totta kai, tätä pohtia, että EU:n on huomioitava puolustusteollisuuden ja strategisten investointien rooli myös koheesiopolitiikassa.

Lintilä nosti Niinistön raportin. Tämä Suomen aloite kokonaisturvallisuuteen perustuvasta varautumisunionista etenee hyvin.

Edustaja Hopsu puhui muun muassa hybridivaikuttamisesta. Muun muassa näitten uusien EU-hakijamaiden kanssa käydään tosi paljon keskustelua. Tiedetään, mitä Moldovassa ja muualla on tapahtunut ja tapahtuu.

Edustaja Huhtasaari muistutti hyvin siitä, että kuitenkin kilpailukyky on se, mikä on loppupeleissä keskeinen, vahva talous ja talouden perusta, ja ehkä se ihmisten mandaatti, mistä edustaja Tuppurainen puhui, tulee siitä, että on työtä ja toimeentuloa. Siinä myös se, että pidetään kiinni ilmastotavoitteista ja saadaan Suomeen lisää myös cleantech-investointeja.

Pöytäkirjan asiakohta PTK 21/2025 vp

Viime viikolla viimeksi muurattiin peruskiveä Hitachi Energylle tuolla länsirannikolla. [Puhemies koputtaa] Että ehkä se on se, mikä myös luottamusta tuo.

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Ministeri Multala, olkaa hyvä.

15.21 Ympäristö- ja ilmastoministeri Sari Multala: Arvoisa puhemies! Lyhyesti vain: Niin kuin tässä jo edellä ministeri Strand totesi, niin todellakin Euroopan kilpailukyky ja myös Suomen kilpailukyky — ja se, että olemme myös houkutteleva investointikohde — pitkälti perustuu siihen, että meillä on täällä puhdasta, toimitusvarmaa, edullista energiaa saatavilla, ja uskon kyllä, että tähän on myös komissio sitoutunut. Suomihan oli ensimmäisiä maita, jotka ilmoittivat kannattavansa tätä heidän suunnittelemaansa uutta päästövähennystavoitetta, 90 prosenttia vuoteen 2040 mennessä.

Tämä todellakin, uskoisin, on siinä mielessä nyt tärkeä kysymys, että meillä on Euroopassa myös suuria maita, jotka pohtivat niitä tulevaisuuden ratkaisuja. Kun ne ovat juuri päässeet irrottautumaan esimerkiksi venäläisestä fossiilienergiasta, niin ne pohtivat, mikä se tulevaisuus on. Joten kyllä uskon, että Euroopassa laajasti ymmärretään se, että se on puhdas, omavarainen energiantuotanto eikä perustu taas sitten johonkin toiseen valtioon riipustautumiseen. Ja tätä linjaa me tietysti edustamme Euroopassa.

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Ministeri Essayah, olkaa hyvä.

15.23 Maa- ja metsätalousministeri Sari Essayah: Kiitoksia, arvoisa puhemies! Täällä edustaja Autto, suuren valiokunnan puheenjohtaja, antoi tunnustusta hallitukselle nimenomaan tästä EU-ennakkovaikuttamisesta ja mainitsi erityisesti tämän maatalouden tulevaisuuden vision. Toden totta, siellä näkyy vahvasti Suomen kädenjälki. Ruuantuotanto on nostettu keskiöön, ja voi sanoa, että muutenkin tuo visio noudattelee hyvin pitkälti meidän hallitusohjelmamme sävyä ja Suomen vaikuttamistyö näkyy todellakin vahvasti.

Kun täällä edustaja Lintilä nosti kysymyksen siitä, millä tavalla tuo presidentti Niinistön raportti tällä hetkellä näkyy, niin muun muassa tässä ruuantuotannon visiossa, muistaakseni peräti kolme kertaa siihen viitataan, nimenomaan kokonaisturvallisuuden, varautumisen ja huoltovarmuuden näkökulmasta. Totta kai on sitten tärkeää jatkossakin odottaa EU:n puolelta yksinkertaistamispakettia liittyen tähän maatalouteen, ja se on tulossa varmasti ihan muutamien viikkojen sisällä, ja tämä omalta osaltaan juurikin osoittaa sen, miten komissiossa on uuteen asentoon asettauduttu: ei haluta lisää sääntelyä sääntelyn tähden, parempaa sääntelyä kylläkin.

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Vielä työministeri Satonen, minuutti, olkaa hyvä.

15.24 Työministeri Arto Satonen: Arvoisa puhemies! Aivan lyhyesti vielä näistä taloudellisen puolen asioista: Nythän tässä ollaan siinä tilanteessa, että Yhdysvallat on asettanut tulleja myöskin Euroopan unionin tuotteita kohtaan. Euroopan unionihan pyrkii neuvottelemalla sellaiseen ratkaisuun, että näistä päästäisiin eroon, mutta nyt näyttää siltä, että tässä ilmeisesti vastatullejakin tarvitaan. Se, miten se liittyy omaan portfolioon, liittyy siltä osin, että tämä sisämarkkinoiden kehittäminen on ihan keskeinen asia. Suomihan on perinteisesti halunnut viedä eteenpäin esimerkiksi palveluiden osalta sisämarkkinoita, ja nyt se

Pöytäkirjan asiakohta PTK 21/2025 vp

tarve on vieläkin suurempi, kun entistä enemmän meidän kaupastamme, jos tämä tulliske-naario toteutuu, kohdistuu sitten nimenomaan Euroopan unionin sisälle.

Toisena asiana: samalla tavalla kuin täällä kotimaassa hallitus purkaa normeja, niin myöskin Euroopan unionin tasolla nyt puretaan voimakkaasti näitä normeja ja erityisesti niitä normeja, jotka kohdistuvat pk-yrityksiin, eli tällä myös haetaan sitä kilpailukykyä.

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Edustaja Kilpi, olkaa hyvä.

15.25 Marko Kilpi kok (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Elämme tilanteessa, mikä kyllä hämmentää meitä kaikkia hyvin kovasti ja kaikilla tasoilla. On paljon kysymyksiä mutta hyvin vähän vastauksia. Niin kuin on todettu, geopolittiset mannerlaatat täällä ovat jatkuvassa liikkeessä ja sitten vielä kallistelemassa hyvin rajusti laidalta toiselle. Ja niin kuin tuossa pääministeri jo hyvin ansiokkaasti puheessaan toi esille, Trump on käynnistänyt prosessin, joka vaikuttaa Suomeen eksistentiaalisella tavalla. Puhutaan siis todella valtavan isoista asioista.

Kysyisinkin nyt sitä, puhutaanko me nyt riittävästi siitä, miksi näin tapahtuu. Haluaisinkin nyt kysyä pääministeriltä ja oikeastaan meiltä ihan kaikilta tässä eduskunnassa: olemmeko analysoineet ja selvittäneet ja ymmärtäneet riittävästi tätä tilannetta ja niitä voimia, niitä vaikuttimia, mitä siellä taustalla on, motiivia ja juurisyytä, miksi näin tapahtuu? [Puhemies: Kiitoksia!] Voisimme päättäjinä sitä kautta ymmärtää tilannetta ja muutosta paremmin ja voisimme reagoida myös tuleviin muutoksiin [Puhemies koputtaa] parhaalla mahdollisella tavalla. — Kiitos.

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Edustaja Mäkelä, olkaa hyvä.

15.26 Jani Mäkelä ps (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Tuohon keskusteluun pakotteista ja Venäjän asemasta sanoisin, että vaikka nyt ehkä sanommekin, että tähän ei ole nopeasti tulossa muutosta, niin olisi kuitenkin viisautta omata jonkinlainen B-suunnitelma sen varalta, jos Euroopan maat eivät olisikaan hankkiutuneet kuitenkaan eroon itäisen kaasun riippuvuudesta ja alkaisivat käyttämään sitä kaasua varsin pian uudestaan rauhan tai tulitauon tultua.

Ehkä laajemmin tästä EU-politiikasta kaksi asiaa, jotka olisi syytä muistaa: Strategisen riippuvuuden vähentäminen Kiinasta ja Venäjästä ei saa unohtua nyt tässä tilanteessa, kun USA:n hallinto toimii niin kuin toimii. Eli se perusfundamentti ei ole muuttunut mihinkään, että meidän täytyy päästä eroon Kiinan ja Venäjän riippuvuudesta. Se tulee käytännössä tarkoittamaan sitä, että meidän täytyy ottaa hieman takapakkia ilmastopolitiikassa niin Suomen tasolla kuin EU:n tasolla ja keskittyä siihen, että saamme näitä kriittisiä mineraaleja muualtakin kuin Kiinasta tai Kiinan välittömästi hallitsemista resursseista. Tämä on sellainen asia, joka täytyy pystyä huomioimaan — myös se, että kehitysapu sidotaan geopolitiikkaan ja vastikkeellisuuteen, ja se, että muuttoliikkeeseen pystytään vastaamaan. Nämä toimet, mitkä EU:ssa nyt ovat käynnistyneet siinä, [Puhemies koputtaa] että tämä länsimaisia yhteiskuntia rapauttava muuttoliike saadaan hallintaan, ovat hyviä, mutta Suomen täytyy tukea niitä entisestäänkin.

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Edustaja Tuppurainen, olkaa hyvä.

Pöytäkirjan asiakohta PTK 21/2025 vp

15.28 Tytti Tuppurainen sd (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Valitettavasti tilanne on se, että on vielä ennenaikaista riemuita rauhasta Ukrainassa. Sota jatkuu, se jatkuu raakana Kurskissa, muuallakin Ukrainassa. Tilanne on se, että hyökkäyksen uhri — uhri — on kiristetty suostumaan tähän aseleposopimukseen, emmekä me tiedä vielä hyökkääjän ehtoja. Venäjä ei ole itse artikuloinut, mitä ehtoja se asettaa tälle aselevolle, mutta olemme kuulleet, että Yhdysvaltain ulkoministeri kertoi, että Venäjä edellyttää, että Eurooppa luopuisi sanktioista Venäjää vastaan. Tässä, pääministeri, ollaan jo hyvin vaarallisella tiellä.

On ehdottoman tärkeää, että Eurooppa jatkaa ja lisää kovia pakotteita Venäjää kohtaan, kunnes Ukrainan kannalta oikeudenmukainen rauha on saavutettu. Kaikki muu kasvattaisi vain Venäjän rahoitusta sen varusteluohjelmalle. Pääministeri Orpo, miten te tulette toimimaan, jotta Eurooppa pitää sen oman päättäväisyytensä ja oman linjansa tässä kysymyksessä, jossa selvästi meitä painostetaan Yhdysvaltojen suunnalta? Meidän tulee jatkaa pakotteita Venäjää kohtaan. Onko, pääministeri, mielestänne asia näin?

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Edustaja Honkonen, olkaa hyvä.

15.29 Petri Honkonen kesk (vastauspuheenvuoro): Arvoisa herra puhemies! Eilen Pariisissa tapasin useita muun muassa Välimeren maiden kansanedustajia, ja näistä keskusteluista kävi hyvin ilmi se, että muun muassa Italian, Kreikan ja Espanjan prioriteetit eivät kyllä ole tässä sotilaallisessa varustautumisessa vaan esimerkiksi Välimeren alueen siirtolaisvirtojen hallinnassa, ja se on mielestäni aivan ymmärrettävää heidän näkökulmastaan katsoen. Tähän liittyen, kuten huomasimme joulunpyhinä Suomessa, näissä erilaisissa hybridiuhkissa, joita myös Suomi kohtaa, ensimmäisinä viranomaisina, jotka näitä torjuvat ja näihin vastaavat, meillä ovat Rajavartiolaitos ja poliisi.

Eli nyt, kun EU:ssa ja Euroopassa näistä uusista resursseista päätetään ja kun, arvoisa pääministeri ja hallitus, näihin vaikutatte, pyydän, ettei siinä jätettäisi huomiotta myöskään sitä, että Euroopan maissa muutkin viranomaiset kuin puolustusvoimat ja niiden sotilaalliset suorituskyvyt huomioidaan ja mahdollistetaan myös rahoituksen käyttäminen niihin.

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Edustaja Krista Mikkonen, olkaa hyvä.

15.30 Krista Mikkonen vihr (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Kiitos pääministerille ilmoituksesta. — Vahva EU on Suomen etu, ja EU:n tulee olla nyt vahva niin Ukrainan tukemisessa kuin omasta turvallisuudestaan huolehtimisessa. Sota Ukrainassa on tuonut nyt pintaan sotilaalliset turvallisuusuhat, mutta ne muutkaan uhkat eivät ole kadonneet minnekään — päinvastoin, ilmaston kuumeneminen ja luontokato: luontokadon vaikutukset näkyvät yhä enemmän ja vaarantavat yhteiskuntiemme toimivuutta ja turvallisuutta.

Pääministeri, nostitte esille EU:n ryhtiliikkeen liittyen Ukrainan tukemiseen. Se on erittäin tärkeää. Samaa ryhtiliikettä tarvitaan myös ilmasto- ja luontotoimissa. Siellä tarvitaan sitä regulaatiota. Päästökauppa on osoittanut sen, kuinka tehokas se on, ja sinne niin luontokadon kuin päästöjen suitsimiseksi me tarvitsemme lisää regulaatiota EU-tasolla, sillä se luo myös sitä kilpailukykyä — niitä innovaatioita, teknologista kehitystä, kiertotaloutta — mikä auttaa myös Suomen kilpailukyvyn vahvistamisessa.

Pöytäkirjan asiakohta PTK 21/2025 vp

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Edustaja Yrttiaho, olkaa hyvä.

15.31 **Johannes Yrttiaho vas** (vastauspuheenvuoro): Puhemies! Pääministeri Orpo on kiitellyt presidentti Macronin ehdotusta tarjota Ranskan ydinasetta myös Euroopan unionin yhteiseksi ydinpelotteeksi. Pääministerin mielestä ehdotusta on syytä käsitellä. Eräät muut suomalaispolitiikot ovat tervehtineet ehdotusta ilolla, ikään kuin se merkitsisi uutta käännettä Ranskan politiikassa. Sellaisesta ei kuitenkaan ole kyse. Jokainen Ranskan presidentti on jo vuosikymmenten ajan tehnyt saman ehdotuksen — sitä vain eivät näytä huonosti historiaa tuntevat poliitikot tietävän.

Kaikkein vaarallisinta olisi, että Suomi hyväksyisi Ranskan ehdotuksen. Ranskan sallitaisiin silloin päättää ydinaseen käytöstä Suomen alueella. Omasta päätösvallastaan Ranska ei ole luopumassa eikä antamassa sitä millekään muulle maalle. Suomi ei ole aikaisemmin kiitellyt tai tervehtinyt ilolla Ranskan samasta asiasta tekemiä ehdotuksia. Vaikuttaa siltä, että tässäkin kysymyksessä Suomi on muuttanut kantaansa, ja huonompaan suuntaan.

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Edustaja Hänninen, olkaa hyvä.

15.33 **Juha Hänninen kok** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Kiitän pääministeriä tästä ilmoituksesta. — Pohjoisen Suomen rooli Euroopan puolustuksessa on merkittävä. Laaja maa-alueemme, strateginen sijaintimme ja arktisen alueen merkitys tekevät Suomesta keskeisen toimijan Euroopan turvallisuudessa. On tärkeää, että puolustushankinnat huomioivat myös pohjoisen liikenneyhteyksien ja muiden keskeisten rakenteiden kehittämisen ja sotilaallisen huoltovarmuuden parantamisen. Rajaturvallisuus ja kyky liikkua nopeasti alueella on avainasemassa puolustuksen uskottavuuden kannalta. Ja kysymys: onhan pohjoisen logistiikkahankkeet huomioitu?

Mutta jatkan: Ukrainan tukeminen on edelleen Euroopan turvallisuuden kulmakiviä. Meidän on varmistettava, että Ukraina saa tarvitsemansa aseavun ja taloudellisen tuen, jotta se voi puolustaa itseään ja neuvotella rauhasta vahvemmista asemista. EU:n yhtenäisyys on tässä keskeisessä asemassa. [Puhemies koputtaa] Venäjä pysähtyy vain, kun se kohtaa Euroopan, joka on määrätietoinen. — Kiitos.

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Edustaja Seppänen, olkaa hyvä.

15.34 **Sara Seppänen ps** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa herra puhemies! Eurooppa on tehnyt suuria virheitä luottaessaan ja rakentaessaan energiapolitiikkaansa venäläisen maa-kaasun ja öljyn varaan. Meillä Suomessa on ollut myös kaukaa viisaita poliitikkoja, kuten perussuomalaisten Jussi Halla-aho, joka on useita vuosia sitten varoittanut Suomea ja Eurooppaa venäläisten kaasuputkien vaaroista ja riippuvuussuhteen rakentamisesta. Varoituksia ei silloin haluttu kuulla.

Euroopan turvallisuus ja kilpailukyky kulkevat käsi kädessä. Ilman kilpailukykyistä taloutta ei ole kestävää hyvinvointia ja vahvaa puolustusta. EU:n on lopetettava ylisääntely ja keskityttävä investointeihin, jotta se pystyy kilpailemaan globaalisti Yhdysvaltojen ja Kiinan kanssa. Arvoisa pääministeri, miten Suomi voi konkreettisesti edistää ja vaatia EU:n sääntelyn vähentämistä ja siten kilpailukyvyn vahvistamista?

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Edustaja Nikkanen, olkaa hyvä.

Pöytäkirjan asiakohta PTK 21/2025 vp

15.35 Saku Nikkanen sd (vastauspuheenvuoro): Arvoisa herra puhemies! Haluan myös osaltani kiittää pääministeriä ja hallitusta tiedonannosta ja tästä mahdollisuudesta arvokkaaseen ja tärkeään keskusteluun. Tosiaan nyt on Euroopan korkea aika astua esiin. Nyt on Euroopan hetki toimia.

EU:n ja Euroopan tulee olla yhtenäinen turvallisuuspolitiikassa. EU:n tulee olla yhtenäinen ja yksituumainen myös talouspolitiikassa. Suomen tulee olla eurooppalaisessa turvallisuuspolitiikassa kokoaan suurempi aktiivinen toimija. Olemme hoitaneet itsenäisen puolustuksemme hyvin, ja voimme olla siinä jatkossakin Euroopalle esimerkki, asiantuntija ja suunnannäyttävä.

Nyt on kuitenkin mentävä puheita pidemmälle ja varauduttava Euroopan laajuisesti uskottaviin puolustusratkaisuihin. Euroopan maiden on kasvatettava armeijoidensa kokoa. Suomi on jo pitkään ylläpitänyt omaa puolustuskykyään yleisen asevelvollisuusjärjestelmän kautta. Suomessa toivomme, että eurooppalaisia puolustushankintoja tehdään jatkossa merkittävästi juuri suomalaiselta aseteollisuudelta. [Puhemies koputtaa] Kysynkin: miten hallitus varmistaa, että näin varmasti käy? — Kiitos.

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Edustaja Riipi, olkaa hyvä.

15.36 Mika Riipi kesk (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Keskustelu Euroopassa varmasti lähiaikoina tulee tiivistymään paitsi rahoituksen myös sen tahtotilan ympärille, ja ottaen huomioon lähtötilanne, niin varmaan keskustelut siitä hankalasta yhteisvelsotakin meillä ovat edessä. Mutta samaan aikaan meidän ei pitäisi unohtaa sitä, että hyvin tärkeässä roolissa meillä on kuitenkin nykyinen rahoituskehys ja erityisesti tämä ensi kesänä sovittava uusi monivuotinen rahoituskehys. Siellä on paljon sisällä meille tärkeitä intressejä niin koheesiopolitiikan kuin innovaatiopolitiikan, maaseutupolitiikan ja liikennepolitiikan osalta. Ja tietysti nyt tämä kysymys siitä, ovatko Suomen tavoitteiden näkökulmasta tämän puolustuksen tarpeet vaarantamassa muun muassa meidän kilpailukykyyn liittyviä laajoja tavoitteita rahoituskehysten sisällä, on olennainen, ja tähän haluaisin pääministeriltä pienen kommentin.

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Edustaja Jukkola, olkaa hyvä.

15.37 Janne Jukkola kok (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Vakaa talous ja turvallisuus kulkevat käsi kädessä. Vahva talous ei ole vain hyvinvoinnin tae, se on myös turvallisuuskysymys. Jos Eurooppa haluaa olla globaali toimija, joka pystyy puolustamaan omia arvojaan, kansalaisiaan ja tukemaan Ukrainaa, sen on kyettävä rahoittamaan puolustuskykynsä ja parantamaan kriisinkestävyyttään.

Myös omaan huoltovarmuuteen on kiinnitettävä entistä enemmän huomiota, kuten edustaja Mäenpää puheessaan otti esille. Ilman talouskasvua nämä toimet käyvät vaikeammiksi, eikä turvallisuus voi olla se kohde, josta tingitään. Siksi EU:n tulisi olla iso isoissa asioissa ja pieni pienissä. EU:n kilpailukyky on nostettava etusijalle. Emme voi kilpailla maailmanmarkkinoilla, jos me itse rakennamme esteitä omalle kasvullemme. Sisämarkkinoiden esteet on purettava, [Puhemies koputtaa] lupaprosesseja nopeutettava ja sääntelytaakkaa reilusti kevennettävä.

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Edustaja Lyly, olkaa hyvä.

Pöytäkirjan asiakohta PTK 21/2025 vp

15.39 **Lauri Lyly sd** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Jotta voisimme vastata näihin puolustuksen haasteisiin, niin Euroopan tarvitsee saada taloudellista kyvykkyyttä ja kasvua aikaiseksi, jotta voisimme vastata siihen bkt-osuuden nostamiseen kahdesta kolmeen prosenttiin, mutta ennen kaikkea, että voisimme vastata myös siihen hyvinvoinnin ja inhimillisen pääoman ylläpitoon. Me tarvitsemme kasvua. Näitä molempia pitää tehdä yhtä aikaa.

Siksi kysynkin, kuinka paljon nämä alueet ovat esillä, kun kasvua luodaan. Vihreän siirtymän jatko, painopiste: Täällä puhutaan siitä, että siitä pitäisi luopua. Mielestäni sitä pitäisi viedä eteenpäin. Teknologiset innovaatiot pitäisi saada liikkeelle Euroopassa vahvemmin. Energiaratkaisujen pitäisi olla yhdensuuntaisia. Logistisista yhteyksistä täällä ei ole vielä paljon puhuttu. Sekin on osa tätä Euroopan pärjäämistä. Ja ennen kaikkea, miten varmistamme inhimilliset resurssit ja osaamisen Euroopassa? [Puhemies koputtaa] Miten, pääministeri, näitä asioita nostetaan yhtä aikaa tämän puolustuksen kanssa esiin?

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Edustaja Savola, olkaa hyvä.

15.40 **Mikko Savola kesk** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa herra puhemies! Edustaja Honkonen kuvasi sitä keskustelua, mitä he olivat Euroopan neuvoston kokouksessa käyneet eteläisen ja läntisen Euroopan maiden suhtautumisesta siihen, kuinka puolustusmäärärahoja nostetaan. Itselläni on vähän vastaavia kokemuksia, kun esimerkiksi Naton parlamentaarisen valtuuskunnan kansainvälisissä kokouksissa kollegoiden kanssa keskustellaan.

Pääministeri, viittasitte siihen, että Espanjan pääministeri oli antanut nyt lupauksia siitä, että siellä tullaan panostamaan puolustukseen, mutta olen kyllä näistä maista hieman huolissani: Espanja, Portugali ja Italia esimerkiksi, edustaja Honkonen mainitsi tuon Kreikan. Onko teillä nyt sellainen kuva, että nämä maat tulevat päämiestasolla sitoutumaan siihen, että puolustukseen aidosti satsataan ja määrärahoja tullaan nostamaan? Sehän on aivan äärimmäisen keskeinen kysymys, että koko Eurooppa on tässä mukana. Täällä on yhteisymmärrys siitä. Me Suomessa ja Euroopan täällä itäisellä laidalla etulinjassa panostamme, mutta että koko Eurooppa sen tekee — toivon, että siihen vaikutatte.

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Edustaja Koskinen, olkaa hyvä.

15.41 **Johannes Koskinen sd** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Edustaja Tuppurainen jo viittasi tähän ulkoministeri Marco Rubion hiukan oudoksuttavaan lausuntoon, että Eurooppa otettaisiin mukaan vasta siinä vaiheessa, kun tarvitaan lisää myönnytyksiä Venäjälle. Kun sen meidän lähtökohtamme pitää olla, että ollaan tietysti heti alusta alkaen ja on mietittynä se neuvottelurakenne, rauhantunnustelurakenne, missä sitten Ukraina saa Euroopasta vahvaa tukea. Tätä juuri kysyisinkin, että kun nyt mietitään esimerkiksi tässä halukkaiden koalition lauantaissa kokouksessa, miten mahdollisia turvajärjestelyjä, turvallisuustukia, -takuita organisoidaan, niin kyllähän samaan aikaan pitäisi miettiä myös sitä, mikä on se rakenne, jolla näissä rauhantunnusteluissa sitten eurooppalaisen ääni menee sille, kuka siellä sitten neuvottelemassa onkaan, tapahtuuko se ulkoasiainneuvoston kautta vai Eurooppa-neuvoston kautta. Siinähan tarvitaan neuvotteluvaiheessa suorastaan tunneittain yhteyttä. [Puhemies koputtaa] Mikä olisi se tapa, millä Suomen kaltaiset pienet maat, joilla on kuitenkin vitaali intressi, [Puhemies koputtaa] voivat siihen täyden painon antaa?

Pöytäkirjan asiakohta PTK 21/2025 vp

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Edustaja Hyrkkö, olkaa hyvä.

15.42 **Saara Hyrkkö vihr** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Eilen kävimme täällä keskustelua kehityspolitiikasta, joka osana muuta ulko- ja turvallisuuspolitiikkaa on näiden Yhdysvaltain muuttuneiden linjojen myötä suurissa vaikeuksissa. Yhdysvaltain vetäytyminen kehitysrahoituksesta on tietenkin musertava uutinen miljoonille ihmisille, jotka nyt menettävät tarvitsemansa avun esimerkiksi aliravitsemukseen, lääkkeet tappaviin tauteihin tai mahdollisuuden koulunkäyntiin, mutta vaikutukset myös näihin ulkopoliittikan asetelmiin ovat tietenkin merkittäviä. Kehityspolitiikka kun ei ole vain ikään kuin apua yhdestä suunnasta toiseen, vaan se on kumppanuutta, läsnäoloa, diplomatiaa paljon laajemminkin. Kun Yhdysvallat vetäytyy monesta paikasta maailmassa, niin sinne syntyy mitä ilmeisimmin tyhjiö, ja sitten olennainen kysymys kuuluu, kuka sen täyttää. Täyttämekö me EU:na sitä tyhjiötä, vai täyttääkö sen joku muu? Pitäisin erittäin tärkeänä, että Euroopan unionin ulkosuhderahoituksen osuutta seuraavalla rahoituskaudella viimeistään kasvatettaisiin niin, että Euroopan unioni pystyisi ottamaan paikkansa suurvaltana [Puhemies koputtaa] muiden suurvaltojen joukossa entistä vahvemmin.

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Edustaja Hoskonen, olkaa hyvä.

15.44 **Hannu Hoskonen kesk** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa herra puhemies! On hyvä, että pääministeri teki selväksi, että tämä Euroopan unionin osuus tässä hommassa on tietenkin jokaisen jäsenmaan oman puolustuksen vahvistaminen, se on selvä asia. Näinhän sen pitää olla, ja jokainen tekee sen omalla budjetillaan tietenkin. Se, että rahoitusvälineitä voidaan monipuolistaa, okei, se on vallan hyvä asia, mutta kyllä jokaisen maan pitää ymmärtää vihdoin ja viimein, että ei kymmeniä vuosia jälkeen jäänyt oman puolustuksen hoitaminen jokaisessa maassa voi olla naapurimaan syy. Aivan yhtä paljon kuin te, pääministeri, olette ansiokkaasti todennut, Yhdysvallat on oikeassa siinä, että ei yhdysvaltalaisen rahojen tarvitse olla Eurooppaa puolustamassa, kyllä Euroopan on tehtävä se itse. Siinä te olette olleet selkeä, johdonmukainen. Se on hyvä asia.

Meidän pitää itse pitää huoli siitä, että oma kansantaloutemme saadaan kuntoon. Edustaja Mikkonen puhui näistä päästökaupan luvuista ja kaikesta tästä hömpästä, joka tämän ympärille on rakennettu. Kyllähän nämä väärät luvut, arvoisa edustajakollega, pitää oikaista. Miljardien laskut lähetetään suomalaisille. Katsokaa vaikka tämän hetken energian hintaa tai kaukolämmön hintaa, mitä asiakkaat joutuvat maksamaan. Kyllä tämä asia pitää saada kuntoon, muuten meidän kansantalous rapautuu, ja silloin emme pysty puolustamaan edes itseämme.

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Edustaja Mäkinen, olkaa hyvä.

15.45 **Riitta Mäkinen sd** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa herra puhemies! Myös minun puolestani kiitokset sekä pääministerille että kollegoille erittäin hyvästä keskustelusta. — Ajankuva on todella niin raaka, että tällä hetkellä Eurooppa aseistautuu, ja se toki välttämätöntä on. Me kaikki varmasti ymmärrämme, että mikäli me emme Suomessa tai unioni kokonaisuutena pidä huolta kansalaisista myös hyvinvointiyhteiskunnan lähtökohtien mukaisesti, on olemassa iso riski siitä, että kansakuntien kriisinkestävyys vaarantuu. Tätä me emme voi päästää yksinkertaisesti tapahtumaan, koska me ymmärrämme varmasti myös

Pöytäkirjan asiakohta PTK 21/2025 vp

sen, että yhteiskuntien, kansakuntien vakauden merkitys kriisien keskellä korostuu entisestään. Olisin kysynyt pääministeriltä: oletteko te tästä asiasta samaa mieltä, ja jos olette, niin oletteko tätä näkemystä painottaneet myös Euroopassa?

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Edustaja Kivelä, olkaa hyvä.

15.46 Mai Kivelä vas (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Yritysvastuudirektiivin tarkoitus on varmistaa, että kaupasta ei voi esimerkiksi ostaa lapsityöllä ostettua suklaata. Onko tämä liikaa vaadittu teidän mielestänne?

Ilmastokriisi ei myöskään ole muuttunut vähemmän vakavaksi uhaksi kuin pari vuotta sitten, valitettavasti. Samaan aikaan EU:ssa on nyt oikeiston toimesta lähdetty purkamaan jo tehtyä vastuullisuussäätelyä, kuten esimerkiksi tätä yritysvastuudirektiiviä, ja tämä on törkeää. Juuri hetki sitten tapasin erään yrityksen johtoa, ja he kertoivat, että he ovat jämmässä nyt kokonaan tämän uuden kestävyysraportoinnin ulkopuolelle, vaikka he ovat sen työn jo aloittaneet ja he ovat pitäneet sitä työtä erittäin hyödyllisenä. EU:ssa ei pitäisi heikentää vastuullisuustyötä ja tätä reilua siirtymää, vaan päinvastoin investointeja pitäisi mahdollistaa, jotta tämä siirtymä toteutuu paremmin. Pääministeri, näettekö te, [Puhemies koputtaa] että myös ekologinen kriisi on akuutti haaste ja asia, johon myös tarvitaan investointeja?

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Edustaja Pauli Kiuru, olkaa hyvä.

15.47 Pauli Kiuru kok (vastauspuheenvuoro): Arvoisa herra puhemies! Kiitos pääministerille tästä keskustelusta, hyvää keskustelua, ja kiitos tässä yhteydessä myös presidentti Stubbille, joka on pitänyt erinomaisella tavalla yhteyttä valiokuntiin. Esimerkiksi eilen puolustusvaliokunta oli hänen vieraanaan muistaakseni jo viidettä kertaa. Tämä on erinomainen asia, että yli puoluerajojen kaikki ovat mukana ja tiedämme, missä mennään ja mitä toiset instituutiot asioista ajattelevat ja tieto kulkee kasvoista kasvoihin saman pöydän ääressä.

Tämä turvallisuustilanne tietysti aiheuttaa huolta meissä kaikissa. Erityisesti olen huolissani nuorista, joiden saattaa olla vaikeaa hahmottaa aikaperspektiiviä, tilannetta ja sitä, mitä kaikkea tästä voi seurata. Pelko, ahdistus ja huoli on oikeutettua. Sota on lähellä Euroopassa. Mikä on, pääministeri, teidän viestinne suomalaisille nuorille tässä tilanteessa?

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Edustaja Kari, olkaa hyvä.

15.48 Mika Kari sd (vastauspuheenvuoro): Arvoisa herra puhemies! Arvoisa pääministeri, olen kanssanne eri mieltä siitä, että Nato-jäsenyys olisi ajanut ohi Kanerva-tyyppisten työryhmien tarpeen. Arvoisa pääministeri, tämä aika korostaa parlamentaarisen yksimielisyyden ja ennen kaikkea yli vaalikausien menevän puolustuksen suunnittelun, niin rahoituksen tai asevelvollisuuden kehittämisen kuin monien muiden isojen ja vaalikausien yli menevien asioiden varmistamisen mahdollisimman järkevällä ja kestäväällä tavalla. Puolustus on kansallinen oikeutemme, ja niin kuin tänään täällä joka puolelta olemme yhdessä todenneet, se on myös kansallinen velvollisuus. Sitä ei pidä unohtaa, ei kerta kaikkiaan, vaan huolehditaan edelleenkin yhdessä. Minusta tämmöisen parlamentaarisen työryhmän perustaminen on pikemminkin tahdosta kiinni. Tätä alleviivaa tietenkin myös se, että tällä

Pöytäkirjan asiakohta PTK 21/2025 vp

vaalikaudella ulko- ja turvallisuuspoliittinen valta on keskittynyt hyvin vahvasti yhdelle puolueelle, ja niin kuin, arvoisa pääministeri, mainitsitte viimeksi, myös EU-komissaarimme, varapuheenjohtaja Virkkunen on valittu samasta viitekehyksestä. [Puhemies koputtaa] Levennetään tätä joukkoa, herra pääministeri.

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Edustaja Ovaska, olkaa hyvä.

15.50 Jouni Ovaska kesk (vastauspuheenvuoro): Arvoisa herra puhemies! En tiedä, onko kyse kielimuurista, kun kansainvälisessä lehdistössähän puhutaan yhteisvelasta mutta täällä ei puhuta välttämättä sillä termillä. Mutta olipa termi mikä tahansa, niin mielestäni valtiovarainministeri hyvin tuossa totesi, että on niin paljon asioita vielä auki: mitä ne puolustusmenot ovat ja mitkä ovat vertailuvuodet, mitä tähän lasketaan. Eli tämä on todella iso paketti, josta käytännössä me emme vielä tiedä mitään. Sen takia on hyvä, että me nyt käymme keskustelua siitä, mitä tähän sisältyy tai pitäisi sisältyä.

Me puhumme, että tämä raha pitäisi käyttää puolustukseen. No, sitten Euroopassa on valtioita ja poliitikkoja, jotka sanovat, että tämä pitäisi käyttää vihreään siirtymään tai tutkimukseen ja innovaatioon tai muuhun lainoitukseen, eli niitä tarpeita alkaa tulla vaikka kuinka paljon, ja sitten on valtioita, jotka sanovat, että tällaista yhteistä velkaa ei pitäisi ollenkaan käyttää. Onko nyt niin, että lähdetään hakemaan jotain rahoitusmallia, johon vain ne halukkaat EU-maat sitoutuvat, ja siitä sitten voi jäädä ulkopuolelle näin halutessaan? [Puhemies koputtaa] Ja onko se laina niin edullista nyt niille Portugalille ja Espanjalle, että heidän kannattaa vaikka tällaista rahoitusmekanismia käyttää?

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Edustaja Tynkkynen, olkaa hyvä.

15.51 Oras Tynkkynen vihr (vastauspuheenvuoro): Kiitos, puhemies! Edustaja Eerola jo kotva sitten pohdiskeli ääneen vienosti sitä, onko pian edessä suhteiden liennyttäminen Venäjän suuntaan. Pidän tätä kysymystä todella reilusti ennenaikaisena, ennen kaikkea siitä syystä, mihin edustaja Zyskowicz viittasi edellä, että on aika heikot perusteet nähdä, että tässä olisi rauha ihan nurkan takana, vaikka parhaansa varmasti osapuolet, ainakin osa näistä osapuolista, yrittävät, mutta toiseksi sen takia, että tapahtuu rauhanneuvotteluissa mitä tahansa, mikään ei muuta sitä perusasiaa, että Venäjä on syyllistynyt kansainvälisen oikeuden rikkomuksiin, on käynnistänyt laittoman hyökkäyssodan, on siis syyllistynyt kansanmurhaan Ukrainassa ja on vastuussa niistä satojen miljardien eurojen vahingoista ja tuhoista, joita Ukrainan alueella on tapahtunut. On meillä edessä minkälaiset rauhanneuvottelut tahansa, niin tämä tosiasia ei miksikään muutu ja Venäjä pitää ennemmin tai myöhemmin saada vastuuseen näistä rikoksistaan.

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Edustaja Päivärinta, olkaa hyvä.

15.52 Susanne Päivärinta kok (vastauspuheenvuoro): Kiitos, arvoisa puhemies! Itse palaisin myöskin tähän komission puheenjohtajan ehdottamaan 150 miljardin rahoitusvälineeseen. Kuten on todettu, siitä on vielä paljon auki, emme tiedä kaikkea. Mutta kyseessä ei ole mikään elpymispaketti, sehän on ihan väärä käsitys. Sehän on laina, jonka komissio ottaisi pääomamarkkinoilta käyttämällä sitten EU-budjettia vakuutena, ja jäsen-

Pöytäkirjan asiakohta PTK 21/2025 vp

maat sitten hakisivat tätä lainaa komissiolta. Jäsenmaat itse ovat sitten vastuussa lainasta ja myöskin lainan koroista. Toki siinä on yhteys takaisin sitten.

Mutta itse kysyisin toisinpäin. Kun meidän nyt todella on vahvistettava puolustusta, niin, ministeri Purra, onko mitään käsitystä siitä, että jos maat eivät innostukaan ottamaan tätä lainaa? Me tiedämme hyvin, että meillä on Välimeren maita, jotka mielellään ottavat tukia mutta eivät halua ottaa lainaa. Ja sitä kauttahan ajateltuna tämä satojen miljardien generointi näihin investointeihin osoittautuisi sitten ihan torsoksi.

Toinen kysymys koskee näitä korkoja. Olen ymmärtänyt, että osalle jäsenmaista olisi edullisempaa ottaa lainaa muualta kuin komissiolta. [Puhemies koputtaa] Mutta toki nämä lievennetyt fipo-säännöt sitten taas innostaisivat ottamaan lainaa. — Kiitos.

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Edustaja Kokko, olkaa hyvä.

15.53 Jani Kokko sd (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Kansainvälinen rikostuomioistuin on etsintäkuuluttanut Vladimir Putinin rikoksista ihmisyyttä vastaan, joten on vaikea nähdä tilannetta, jossa yksikään itseään kunnioittava valtionpäämies voisi tavata Venäjän nykyjohtoa tällaisessa tilanteessa. Siitä täytyy Euroopan pitää kiinni, että vaikka Yhdysvallat ryhtyisi muuttamaan merkittävästi politiikkaansa Venäjän suhteen, lähinnä koskien pakotteita, niin Euroopan ei tule sitä tehdä, vaan kyllä meidän täytyy seisoa niiden perusarvojen puolesta, joita Yhdysvallat sanoi johtavansa ainakin vielä ennen tammikuun 20:tä päivää. Se on erittäin tärkeää, ja kyllä tähän kysymykseen kytkeytyy ennen kaikkea se Euroopan yhtenäisyys. Jos Euroopan turvallisuutta halutaan vahvistaa, niin kyllä se kysyy sitä, että Eurooppa saa myös oman talonsa järjestykseen ja että ennen kaikkea ne maat, jotka avoimesti haastavat Euroopan yhteisiä arvoja, kyetään laittamaan hyvin vahvasti kuriin sen suhteen, että ei voi olla niin, että Brysselistä otetaan avomielin rahat vastaan mutta samalla sitten toimitaan niitä yhteisiä arvoja vastaan ja sitä kautta myös koko Euroopan turvallisuutta vastaan.

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Keskustelun päätteeksi annan vastauspuheenvuorot valtiovarainministerille ja pääministerille, viisi minuuttia kumpikin. — Olkaa hyvä, ministeri Purra.

15.55 Valtiovarainministeri Riikka Purra: Arvoisa puhemies! Kommentoin sääntelyn purkamista, pakotteita ja tätä lainainstrumenttia.

Tosiaan tästä omnibuspaketista, jonka komissio on esitellyt ja joka pyrkii tämän liiallisen sääntelyn purkamiseen, yksityiskohtia ei vielä ole, mutta tällä hetkellä näyttää siltä, että se on nimenomaan sellainen, mitä Suomi hyvin voi kannattaa. Eli siellä keskitytään kestävyysraportointidirektiiviin, yritys vastuudirektiiviin, hiilirajamekanismiasetukseen ja sitten näihin InvestEU-kokonaisuuksiin. Valitettavasti viime vuosina Euroopan unionin liiallinen sääntely, joka on kohdistunut erityisesti pienille ja keskisuurille yrityksille, on paitsi voimakkaasti heikentänyt tuottavuuden kasvua myös mitä ilmeisimmin on yksi syy euroalueen ja Euroopan heikolle talouskasvulle. Näissä vanhoissa sananlaskuissa, joissa todetaan Euroopan unionin sääntelevän ja Yhdysvaltain innovoivan ja investoivan, kyllä perää on. Käytännössä kaikissa vertailuissa myös Aasiaan nähdään se, että Eurooppa tulee valtavalt takamatkalta ja sääntely on siinä ehdottomasti yksi tekijä.

Pöytäkirjan asiakohta PTK 21/2025 vp

Toinen seikka on vielä se, että myös kansallisesti Suomella on ollut taipumus tehdä vielä lisäsääntelyä tämän EU-sääntelyn päälle. Tämä hallitus nyt on pyrkinyt tästä pääsemään irti niin, että me kykenisimme menemään sillä Euroopan unionin minimillä ja siihen ei tarvitsisi tehdä enää mitään kansallisia leimoja päälle.

No, sen lisäksi, että tämä on yrityskentälle suuri taakka, se on pienten maiden hallinnoille suuri taakka. Se aika ja energia, joka suomalaisilla ministeriöillä menee Euroopan unionin lainsäädännön ja hyvin pikkutarkan sääntelyn edistämiseen Suomen lainsäädännössä, on erittäin merkittävä, ja uskon, että jokainen hallitus vuorollaan huomaa sen, kuinka hallitusohjelman omien tavoitteiden edistäminen samaan aikaan, kun Brysselistä tulee valtavasti muuta materiaalia, on aika työlästä. Mutta todellakin tämä omnibuskokonaisuus ja sen eri osat vaikuttavat ainakin tällä hetkellä erittäin kannatettavilta.

Pakotteisiin: Kyllä, Suomen kanta on se, että niitä pitää edelleen voida tiukentaa. Erityisesti kiinnitämme huomiota tähän varjolaivastoon, joka paitsi kiertää pakotteita myös on merkittävä ympäristöriski Itämerellä. Suomen tulli on ollut hyvin tehokas. Se on tehnyt 3 700 kohdennettua tarkistusta ja pakotteiden pohjalta aloittanut 900 esitutkintaa. Suomen tulli sekä tekee alueellista yhteistyötä Baltian maiden, Puolan ja Kroatian kanssa että ajaa tällaista yleistä kiristystä tähän yhtenäiseen tullivalvontaan.

Arvoisa puhemies! Tähän 150 miljardin puolustusrahoitusesitykseen: Kuten täältä edustajat kuvasivat, niin todellakin tästä instrumentista on arvioitu, että esimerkiksi Suomelle siitä nostettava laina olisi kalliimpaa kuin se, mitä me jo tällä hetkellä markkinoilta saamme. Toisaalta sen etu liittyisi sitten näiden finanssipoliittisten sääntöjen löysäämiseen niin, että niitä ei arvioitaisi suhteessa tähän meidän nettomenopolkuumme, mistä syntyisi sitten tämä etu. Mutta tosiaan sekä tässä instrumentissa että mahdollisissa muissa ehdotuksissa, joita ainakin epävirallisesti EU:ssa ja EU-maiden ja muiden eurooppalaisten maiden osalta on nostettu esille, kyse on tietenkin siitä, mitä osallistuvat maat ovat. Tällä on vaikutuksensa sitten tähän luottoluokitukseen, mikä sitten vaikuttaa siihen, millä hinnalla sieltä lainaa voitaisiin saada. Ja tietenkin Suomen edun mukaista ovat sellaiset kokoonpanot, sellaiset instrumentit, jotka aidosti hyödyttävät meitä ja joista nostettava laina on meille edullisempaa kuin se, mitä jo muutenkin saamme.

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Ja, pääministeri Orpo, viisi minuuttia, olkaa hyvä.

15.59 Pääministeri Petteri Orpo: Arvoisa puhemies! Ensin vielä edustaja Karille: En halua siis tyrmätä millään tavalla ajatusta tästä erillisestä ryhmästä, mutta haluan todeta sen, että kun me ollaan Natossa, niin tämä on ikään kuin normaalimpaa toimintaa ja me haemme yhdessä sotilasliiton kanssa suuntaviivoja kyvykkyyksistä ja sitten yhdistämme sen omaan puolustus suunnitteluun, ja minulle ikään kuin parlamentaarisen työn ydin on puolustusvaliokunta yhdessä ulkoasiainvaliokunnan kanssa, jossa on viisaita edustajia pohtimassa näitä asioita. Mutta en malta olla lainaamatta edustaja Kanervaa näinä vaikeina aikoina. Hänellä oli tapana sanoa joskus, kun oli oikein myrskyisää, että ”hyvät ystävät, näissä turbulensseissa ei pysy pystyssä edes köliin nojaamalla”. En ole ihan varma, mitä hän tarkoitti, [Naurua] mutta hän jaksoi kuitenkin aina olla optimistinen, että ratkaisut kuitenkin löytyvät vaikeissakin tilanteissa. No, ne terveiset menivät sinne.

Mutta sitten jos taas vakavoidutaan, niin tämä kysymys eurooppalaisesta solidaarisuudesta puolustuksen vahvistamisessa: Minä haluan eduskunnalle nyt vain kertoa sen, että se

Pöytäkirjan asiakohta PTK 21/2025 vp

tunnelma, mikä oli huippukokouksessa ja mikä kirjattiin päätöslauselmiin, oli se, että Venäjä on se varsinainen uhka, miksi oltiin koolla ja miksi kirjattiin, miksi tarvitaan puolustuksen vahvistamista, ja itäinen Eurooppa on se painopiste, mihin silloin pitää vahvistaa tätä puolustusta. Nämä on kirjattu sinne. Komission esitysten pitää perustua tämän päätöslauselman lähtökohtiin. Espanjan pääministerin, joka varta vasten tuli tänään Suomeen, viesti oli, että Suomen raja on Espanjan raja, [Tytti Tuppurainen: Hienoa! — Vasemmalta: Hyvä!] ja hän sanoi, että jos EU jakaa avustuksina rahaa, niin senhän kuuluu tulla tänne Suomeen, koska täällä sitä Espanjan rajaa puolustetaan. Tämä on merkittävää puhetta.

Sitten sanoisin sen, että Kreikka käyttää muistaakseni yli neljä prosenttia bkt:stään puolustukseen. Varta vasten kutsuttiin Italian ja Kreikan pääministerit joulun alla Saariselälle, ja oli erittäin hyvä keskustelu nimenomaan puolustuksesta, turvallisuustilanteesta, jotta he ymmärtävät Etelä-Euroopassa meidän turvallisuustarpeet. Ollaan me vastavuoroisia ja ymmärretään heidän huolensa: Afrikan lukemattomat haasteet, maahanmuuttokysymykset, ilmastonmuutoksen jopa ihan järkyttävät vaikutukset tänäänkin Espanjassa. Ymmärretään heidän turvallisuusmurheitaan — Syyria, Lähi-itä — Kreikan murheet, niin edelleen. Se on eurooppalaisuutta, mutta myöskin luotetaan siihen, että he tukevat nyt meitä näissä ratkaisuissa. Mutta meidän pitää joka päivä taistella sen eteen, että ne kirjaukset ovat oikein, ja kun komissio tekee esityksen, niin pidämme Suomen puolia myös. Me tarvitaan sitä eurooppalaista lisäarvoa tähän pöytään tässä asiassa.

Pakotteista kysivät muun muassa edustaja Tuppurainen ja muutamat muut. Me olemme tiukkoina. Se tuli päätelmiin. Vahvistimme sitä kautta eurooppalaista näkemystä. Niistä ei pidä tinkiä, vaan me painostamme Venäjää rauhaan, lopettamaan sodan ja vahvistamme Ukrainan asemaa. Tästä pitää pitää kiinni. Nyt kun pakotteita joudutaan uusimaan josain vaiheessa ja on epäilyksiä siitä, että joku maa voi ne blokata, niin kyllä se voi niinkin olla, että ne 26 maata eivät suostu purkamaan pakotteita. Eli kyllä siis luovuutta löytyy myöskin suuntaan jos toiseenkin. Mutta pakotteet ovat aivan oleellinen osa, ja Yhdysvallat ei voi määrätä, mitä me teemme pakotteillemme.

Sitten vielä useassa puheenvuorossa puhuttiin, miten tämä rahoitetaan, miten huolehditaan sosiaalisesta Euroopasta, hyvinvoinnista, miten pidetään ihmiset mukana. Kyllä se vaan on se, että samaan aikaan kun me rakennetaan meidän puolustuskyyä ja turvallisuutta, niin meidän pitää jatkaa määrätietoista työtä Euroopan kilpailukyvyyn vahvistamiseksi ja eurooppalaisten hyvinvoinnin edistämiseksi. Siihen me tarvitaan kaikkia niitä, mistä me puhumme. Me tarvitaan panostuksia tutkimukseen, innovaatioihin, kehitystyöhön. Me tarvitaan fiksua, viisasta, puhdasta siirtymää. Me tarvitaan parempia sisämarkkinoita, pääomamarkkinaunionia. Tarpeet uudistuksiin eivät ole hävinneet minnekään. Ne ovat vielä suurempia, koska meidän rahantarpeet ovat vielä suurempia tässä maanosassa. Ja kun Eurooppa reguloi ja Yhdysvallat investoi, niin meidän täytyy saada tätä gäppiä kiinni.

Sitten vielä Yrttiäholle totean sen, että me ollaan tässä tilanteessa, että näin on tehty — Suomi on liittynyt Natoon, Euroopan puolustusta vahvistetaan, joudutaan miettimään jopa eurooppalaista ydinpelotetta — siksi, että Venäjä hyökkää Ukrainassa. Tämä on se perimmäinen syy, ja siihen me joudumme reagoimaan ja vastaamaan tavalla, jolla me huolehdimme suomalaisten turvallisuudesta. Tähän ydinasekysymykseen on ainoastaan todettu — se on tullut allekirjoittaneen suulla — että asiasta on syytä keskustella.

Puhemies! Aivan lopuksi kiitos vielä tästä keskustelusta. Valtioneuvoston puolesta arvostamme suuresti tätä yhteisymmärrystä, ja katsotaan näitä asioita tästä eteenpäinkin yhdessä. — Kiitos.

Pöytäkirjan asiakohta PTK 21/2025 vp

Keskustelu päättyi.

Asian käsittely päättyi.